

Politica publică

Cultura viitorului

Ediție bilingvă română-engleză

**Această politică publică a fost elaborată în cadrul proiectului
VIZIUNE STRATEGICĂ ȘI COERENTĂ PENTRU SECTORUL CULTURAL
(SIPOCA 709 / MySMIS2014+: 129541)**

Politica publică

Cultura viitorului

Colectivul de elaborare a politicii publice „Cultura viitorului”

Experți coordonatori: Alexandra DRAGOMIR; Răzvan BRĂILEANU; dr. Pîrvu IONICĂ
Experți: Daniel SĂUCA; dr. Valer RUS; Alexandru OPREA;
Ildikó PATAKI; prof. univ. dr. Delia MUCICĂ

Echipa UMP a proiectului „Viziune strategică și coerentă pentru sectorul cultural”

Experți management: Bogdan Ștefan TRÎMBACIU; Monica DRĂGAN;
Albertina NĂSTASE; Valentin SAVU; Diana CORJAN; Sandra ISBĂȘESCU;
Mirela BUNEA; Claudia CIOBANU; Claudia BODEA; Alexandru TOMA

Cuprins

Rezumatul propunerii de politică publică	5
Argumentarea pentru inițierea propunerii de politică publică	7
Scopul și obiectivele propunerii de politică publică	9
Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate	13
Identificarea și evaluarea impactului	15
Metodologia de evaluare preliminară a impactului/selectarea opțiunii	20
Raportul consultării publice	21
Anexa - plan de acțiune	22
Măsuri postadoptare	33

Rezumatul propunerii de politică publică

Prezenta propunere pornește de la realitatea noilor tehnologii care, în Sectoarele Culturale și Creative (SCC), sunt utilizate într-o măsură foarte mică și inegal, cu diferențe semnificative între regiunile României și între urbanul mare și celelalte tipuri de comunități. Utilizarea tehnologiilor societății informaționale este limitată, în principal, la echipamente simple de digitalizare a patrimoniului existent, la infrastructuri locale de arhivare și comunicare de informații în format digital și la inițiative punctuale de folosire a inteligenței artificiale, a realității virtuale sau augmentate, a tururilor virtuale și a hologramelor. Lipsa intervențiilor urgente și comprehensive va duce accelerat la scăderea competitivității SCC și la o relativă diminuare a consumului cultural atât pe plan intern, cât și extern. În lipsa unui efort guvernamental de achiziții de tehnologie pentru un număr semnificativ de operatori culturali, tehnologiile prezentului și ale viitorului previzibil nu vor reuși să facă parte din activitățile curente ale acestora, din ceea ce înseamnă creația și comunicarea culturii.

Scopul politicii publice este pregătirea societății, a beneficiarilor și producătorilor de cultură pentru un viitor durabil, centrat pe oameni, care integrează universul digital. Democratizarea accelerată a demersului cultural prin introducerea noilor tehnologii, în beneficiul indivizilor și comunităților culturale, este, în subsidiar, parte a acestui scop.

Obiectivul general asociat scopului enunțat este salvarea și punerea la dispoziție a patrimoniului cultural și a creației contemporane folosind modalități durabile, incluzive și accesibile pe scară largă, în contextul noilor tehnologii.

Acesta poate fi îndeplinit prin intermediul următoarelor **obiective specifice**:

- Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030;
- Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030);
- Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030;
- Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030.

Aceste obiective sunt propuse a fi îndeplinite prin opțiunea „intervenție parțială”, pentru că aceasta oferă o serie de avantaje nete față de opțiunea intervenției totale. Aceasta îmbină intervenționismul guvernamental, direct și indirect, cu capacitatea pieței culturale de a se autoregamenta și adapta la modificările tehnologice și sociale. Nivelul guvernamental de intervenție va facilita avansarea demersului cultural către direcția dorită prin politică publică. Această opțiune înseamnă intervenții punctuale, limitate în timp, necesare pentru actualizarea tehnologică a operatorilor culturali. Una dintre componentele principale ale acestei intervenții este un program național de achiziții a resurselor hardware și software specifice tehnologiilor emergente. Având în vedere faptul că operatorii culturali de drept public utilizează resurse obținute prin contribuția tuturor cetățenilor, se vor crea condițiile pentru o colaborare mai bună între sectoarele public și

privat, în special prin îmbunătățirea utilizării de către creatori și a infrastructurii deținute de acești operatori, în beneficiul publicului.

În cadrul acestei opțiuni, acțiunile concrete se referă la:

- îmbunătățirea cadrului normativ existent, prin modificare sau creare de legislație relevantă;
- realizarea unor investiții semnificative în domeniul tehnologic;
- optimizarea utilizării resurselor existente;
- digitizarea accelerată a instituțiilor publice de cultură;
- întărirea capacității de autoreglementare a SCC;
- îmbunătățirea capacității de urmărire a utilizării operelor de creație în mediul virtual, atât la nivelul autorilor, cât și al autorităților publice, astfel încât să fie posibilă fiscalizarea exploatarei economice a creațiilor și respectarea drepturilor creatorilor;
- crearea mecanismelor care să permită autorităților publice locale o sprijinire mai puternică a SCC;
- dezvoltarea competențelor tehnologice ale salariaților instituțiilor publice de cultură și ale creatorilor.

SECȚIUNEA 1

Argumentarea pentru inițierea propunerii de politică publică

◆ Care este problema care necesită acțiunea Guvernului?

Utilizarea noilor tehnologii într-o măsură foarte mică și inegală, în toate sectoarele culturale, cu diferențe semnificative între urbanul mare și celelalte tipuri de comunități, conduce la un număr scăzut de beneficiari. Tehnologiile societății informaționale sunt limitate, în principal, la echipamente simple de digitalizare a patrimoniului existent, la infrastructuri locale de arhivare și comunicare de informații în format digital și la inițiative punctuale de folosire a inteligenței artificiale, a realității virtuale sau augmentate, a tururilor virtuale și a hologramelor. În general, efectele pozitive ale acestor tehnologii nu se reflectă pe scară largă, majoritatea produselor și serviciilor culturale din prezent fiind create și oferite în modalități clasice.

◆ Care sunt cauzele și efectele acestei probleme?

Tehnologizarea redusă a sectoarelor culturale este provocată de un cumul de cauze:

- lipsa unui ecosistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale;
- finanțarea redusă pentru tehnologizarea operatorilor culturali, în special a celor de drept public;
- lipsa competențelor digitale a personalului din organizațiile culturale.

Între efectele unui grad redus de tehnologizare se numără:

- creșterea decalajelor între cultură și alte segmente ale vieții social-economice;
- creșterea decalajelor între rural și urban și față de comunitățile culturale dezavantajate, în ceea ce privește accesul la oferta culturală;
- o utilizare mai puțin eficientă a mijloacelor financiare, care nu oferă utilizări durabile ale resurselor și mijloacelor achiziționate;

- o vizibilitate redusă a producției culturale autohtone, atât pe piața internă, cât și pe cea externă.

◆ Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei

Datele și informațiile colectate de INCFC prin chestionare dedicate instituțiilor de spectacole, muzeelor, bibliotecilor și așezămintelor culturale (în total 328 de instituții respondente) finanțate din bugete publice evidențiază faptul că 77% dintre reprezentanții acestor instituții culturale au declarat că există nevoia de a se îmbunătăți infrastructura digitală (în special computere, servere, softuri de specialitate, echipamente tehnice de specialitate, echipamente de telecomunicații). Peste 50% dintre ONG-urile și societățile comerciale din Sectoarele Culturale și Creative nu dețin aparatură digitală și tehnică. În valori absolute, prezența în mediul online a instituțiilor culturale este foarte ridicată, 84% dintre instituțiile analizate având website propriu, în timp ce 95% dintre acestea au pagină de Facebook. Totuși, analiza modului de prezentare în mediul online evidențiază nevoia de diversificare și îmbunătățire din punct de vedere calitativ.

◆ Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?

Un grad redus de tehnologizare afectează:

- publicul larg. În cazul produselor și serviciilor culturale nespecifice, care nu se adresează unui public anume, oferta culturală existentă este mai accesibilă persoanelor care se pot informa din mai multe surse și celor care au mijloacele financiare necesare pentru a se deplasa acolo unde este oferită cultura;
- copiii și tinerii. Generațiile de nativi tehnologic utilizează cu o frecvență ridicată dispozitive electronice pentru satisfacerea nevoilor de informare, educare și culturale. În condițiile în care producătorii de cultură autohtoni sunt puțin vizibili în mediul virtual, consumul de produse culturale se orientează către oferta creatorilor străini, mult mai activi în acest mediu;

- c) comunitățile dezavantajate (mediul rural, minorități, migranți ș.a.m.d.), în cazul cărora barierele economice, geografice, de limbă etc. pot fi depășite prin folosirea tehnologiilor;
- d) personalul operatorilor culturali. Atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite. În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural, un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori se traduce printr-o distanțare față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă;
- e) artiștii și creatorii de conținuturi culturale și artistice. Aceștia nu sunt suficient de adaptați sau pregătiți pentru a răspunde la provocările prezentului și viitorului, în contextul în care publicul își schimbă semnificativ obiceiurile de consum și așteptările față de oferta culturală și artistică;
- f) personalul autorităților publice. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună utilizarea noilor tehnologii împiedică deciziile care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a interacțiunii cu aceștia.

◆ **Ce implicații ar putea avea lipsa de acțiune guvernamentală în domeniu?**

Păstrarea actualei stări de fapt va contribui la stagnarea culturii românești în context național și internațional, va adânci decalajele dintre regiuni și dintre comunități și va agrava disparitățile în ceea

ce privește accesul la cultură. Experiența ultimelor trei decenii a demonstrat că, în domeniul culturii, transferul competențelor și responsabilităților de la autoritatea publică centrală către autoritățile publice locale a condus la crearea unor decalaje importante între regiunile țării și, în interiorul acestora, între comunitățile rurale și cele urbane. Analizele realizate evidențiază că un motiv important al acestor decalaje este lipsa capacității financiare a comunităților. Pe de altă parte, lipsa unor strategii și politici guvernamentale a privat atât autoritățile publice, cât și operatorii culturali de un set de obiective și direcții de acțiune care să fundamenteze inițiativele locale și să ofere coerență acestor inițiative. De asemenea, fără intervenția guvernamentală, se păstrează un nivel foarte redus al competențelor profesionale contemporane din domeniul cultural. Prin urmare, în domeniul patrimoniului cultural evidența și punerea în valoare a acestuia sunt realizate incongruent, iar în domeniul creației culturale contemporane există un nivel redus de excelență, creat prin eforturi individuale sau punctuale locale. Tehnologizarea culturii și pregătirea acesteia pentru viitor trebuie să fie capabilă să ofere un echilibru stabil și durabil între o cultură performantă la nivel național și nevoile locale specifice.

Pe plan extern, lipsa intervențiilor urgente și coerente va duce la scăderea competitivității SCC și la o diminuare progresivă a consumului cultural în raport cu alte state. În lipsa unui efort guvernamental de achiziții de tehnologie pentru un număr semnificativ de operatori culturali, publici sau privați, tehnologiile prezentului și ale viitorului previzibil nu vor reuși să facă parte din activitățile curente ale acestora. În lipsa acțiunii guvernamentale, orice nou echipament achiziționat într-o anumită comunitate nu va reuși să formeze normalitatea participării într-o societate deschisă bazată pe tehnologiile informației, colaborării și comunicării.

SECȚIUNEA A 2 -A

Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

◆ Scopul propunerii de politică publică

Pregătirea societății, a beneficiarilor și producătorilor de cultură pentru un viitor durabil, centrat pe oameni, care integrează universul digital. Democratizarea accelerată a demersului cultural prin introducerea noilor tehnologii, în beneficiul indivizilor și comunităților culturale, este, în subsidiar, parte a acestui scop.

Noile tehnologii, care influențează întreaga structură socială, nu sunt utilizate pe deplin. De aceea este necesar ca, și în domeniul culturii, să fie create mecanismele și structurile necesare facilitării interacțiunii dintre om și tehnologie, astfel încât relația dintre creator și beneficiar să fie durabilă. În egală măsură, este necesară crearea condițiilor pentru o integrare mai bună a culturii în mediul socio-economic, având în vedere potențialul creativ al culturii, ca generator de soluții pentru provocările viitorului.

◆ Obiectiv general

Salvarea și punerea la dispoziție a patrimoniului cultural și a creației contemporane folosind modalități durabile, incluzive și accesibile pe scară largă, în contextul noilor tehnologii.

Guvernul are datoria de a se asigura că toți membrii societății au acces la cultură (în conformitate cu prevederile Constituției), în toate formele sale de exprimare. Creatorii și operatorii culturali sunt încurajați către utilizarea rezonabilă și responsabilă a resurselor și mijloacelor tehnologice contemporane, cu precădere a noilor forme de expresie culturală. Măsurile propuse vor conduce la reducerea disparităților între comunități și regiuni, în contextul multitudinii de provocări cu care se confruntă societatea umană în ansamblul său.

◆ Obiective specifice

OS 1. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030

Creșterea accesului la moștenirea culturală și la creația contemporană nu este posibilă fără existența unei infrastructuri ieftine, scalabile și disponibile pe scară largă. Se propune disponibilizarea pe scară largă a tehnologiilor viitorului și interacțiunea dintre operatorii culturali și creatori, respectiv cercetarea de vârf. Până la finalul intervalului de programare, operatorii culturali, în special cei de drept public, devin noduri de rețea relevante în toate comunitățile umane, indiferent de numărul de potențiali utilizatori. În paralel, infrastructura de comunicații este dublată de o infrastructură energetică localizată, bazată pe surse de energie curată, care să permită un acces la cultură ieftin și larg disponibil.

OS 2. Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030)

În acest fel, se vor crea premisele pentru îmbunătățirea adresabilității și accesibilității acțiunii culturale. Atât creatorii, cât și organizațiile care activează în SCC integrează noile tehnologii pentru creații cu plusvaloare, care să sprijine o

societate mai incluzivă și mai deschisă inovării. Până la finalul intervalului de programare, se preconizează că cel puțin o treime din producția culturală a României să fie realizată și comunicată prin intermediul noilor tehnologii.

OS 3. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030

Până la mijlocul intervalului de programare va exista cadru normativ care să reducă birocrăția și să faciliteze accesul creatorilor individuali și al antreprenorilor culturali la finanțări, la alte tipuri de resurse publice și, în mod direct, la echipamente și tehnologii contemporane și emergente.

OS 4. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030

Accesul la cultură înseamnă atât accesul la produsele și serviciile culturale în sine, cât și existența sistemelor administrative și tehnice care să elimine barierele de acces, precum și costurile utilizării. Prin urmare, până la finalul intervalului de programare, se anticipează ca procesele administrativ-funcționale să se realizeze, în totalitate, în format digital. De asemenea, este anticipată existența infrastructurii tehnologice (echipamente și dotări) care să permită transferul în format digital al rezultatelor activităților operatorilor culturali de drept public. Digitalizarea și digitizarea propriu-zisă a rezultatelor menționate este un proces continuu, desfășurat și după finalizarea acestui interval de programare.

◆ Obiective operaționale

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

În primii trei ani ai intervalului de programare, întreg personalul existent în sistemul cultural de drept public va parcurge cel puțin un program de formare profesională, inclusiv prin instruire la locul de muncă, care să permită formarea sau actualizarea, după caz, a competențelor profesionale necesare înțelegerii și utilizării infrastructurii tehnologice. Validarea acestui demers se realizează prin capacitatea demonstrată și măsurată a organizațiilor de a-și desfășura activitatea fără sau cu un nivel extrem de redus al suportului fizic.

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

Garantarea libertății de exprimare și de expresie artistică prezumă și posibilitatea auto-reglementării operatorilor din SCC, în special în ceea ce privește standardele de comunicare, diseminare și accesibilitate. De aceea, în primii trei ani ai intervalului de programare, se propune înființarea de grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) pentru fiecare SCC care să ofere direcțiile de acțiuni și elementele fundamentale pentru o comunicare, diseminare și promovare a produselor și serviciilor culturale în moduri care să satisfacă: dreptul la exprimare culturală, respectarea regulilor sociale și a drepturilor individuale sau ale comunităților și accesibilitatea mesajului către tipuri de public cât mai variate.

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Stabilirea tendințelor în acțiunea culturală și educația organizațională prin utilizarea experiențelor provenite chiar din SCC sunt esențiale pentru o continuă adaptare a organizațiilor și creatorilor la provocările tehnologice. De aceea, până la finalul primilor doi ani din intervalul de programare va exista cadrul normativ care să stabilească standardele de excelență pentru organizațiile culturale de referință, sprijinul pe care îl pot primi și activitățile pe care le pot desfășura. Modul de organizare a acestei rețele va trebui să asigure o reprezentare echilibrată a subsistemelor de drept public și de drept privat, cu o organizare sub forma unor centre de performanță la nivel teritorial, intra- și inter-SCC. Nucleul acestei rețele naționale va fi constituit la inițiativa Ministerului Culturii din opt centre la nivel de regiune, care acoperă și definesc standardele de performanță pentru toate SCC. Organizațiile culturale de referință devin sursele de inovare și creativitate locală, menite să creeze conținut relevant și să ofere un schimb de experiență semnificativ.

OO 4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

Până la finalul primului an de programare este necesar să existe cadrul normativ necesar pentru existența unui program guvernamental de achiziții. Acest cadru normativ va cuprinde trei seturi de standardizare a specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru activitățile TIC, în funcție de dimensiunea operatorilor culturali eligibili. Dotarea va viza atât operatorii culturali publici, cât și pe cei privați, fiind realizată în mod competitiv, și va cuprinde atât componente hardware, cât și software. Implementarea acestui program va permite și crearea unui sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice.

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

Utilizarea tehnologiilor societății informaționale permite atât acumularea coerentă a informațiilor despre moștenirea culturală, în toate formele acesteia, cât și comunicarea acesteia pe scară largă. Digitalizarea informației despre moștenirea culturală cuprinde o varietate largă de modalități tehnologice, de la scanare bidimensională până la reprezentări 3D, tururi virtuale și de realitate augmentată. Până la finalul anului patru al intervalului de programare se anticipează existența infrastructurii software și hardware funcționale, iar până la finalul intervalului de programare este început procesul de populare a depozitului digital național, cu utilizarea tehnologiilor Big Data.

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Optimizarea costurilor și resurselor și maximizarea beneficiilor, la scara întregii societăți, se poate realiza inclusiv prin deschiderea accesului la infrastructură fixă și cea tehnologică pe care o dețin operatorii culturali de drept public. Până la finalul anului doi al intervalului de programare va fi creat cadrul normativ care să permită utilizarea infrastructurii operatorilor culturali de drept public de către operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public, pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii.

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

Până la finalul intervalului de programare este anticipată existența cadrului juridic și administrativ care să permită compatibilizarea tehnologică a operatorilor culturali, în special a celor din domeniul patrimoniului cultural, arhive și biblioteci, astfel încât inventarierea și comunicarea bunurilor culturale să se realizeze într-o manieră unitară la

nivelul întregii țări. În același interval, operatorii culturali care dețin un număr mare de bunuri culturale sau au rol metodologic și de îndrumare vor realiza interoperabilitatea sistemelor software utilizate și vor folosi echipamente hardware cu funcțiuni unitare.

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Până la finalul primilor trei ani din intervalul de programare este anticipată existența unui cadru normativ adaptat modificărilor rapide din domeniul tehnologiei și comunicării, astfel încât să fie redusă utilizarea neautorizată a creației artistice, iar creatorii, inclusiv cei din domeniul culturii tradiționale, să poată verifica modul în care sunt utilizate propriile creații, iar drepturile patrimoniale sunt respectate. Până la finalul intervalului de programare este anticipată existența sistemelor informatice dedicate urmării utilizării creațiilor artistice în mediul virtual. Vor fi implementate tehnologii emergente cum sunt Inteligența Artificială, Blockchain și Big Data.

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

Până la finalul primului an din intervalul de programare se anticipează existența cadrul normativ prin care se introduce obligativitatea tuturor operatorilor culturali de drept public de a avea o conexiune internet de mare viteză. De asemenea, este anticipată existența legislației care obligă la publicarea digitală a tuturor conținuturilor culturale, în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1024.

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Până la finalul primilor trei ani din intervalul de programare este anticipată existența cadrului normativ și administrativ care să impună folosirea tehnologiilor avansate ale societății informaționale în activitatea operatorilor culturali de drept public și privat. Se va acorda o atenție sporită acelor tehnologii care facilitează trecerea din formatul analog în cel digital, precum și automatizării proceselor repetitive, în special în cazul deținătorilor de patrimoniu cultural, arhivelor și bibliotecilor. Din punctul de vedere al tehnologiei Blockchain în cultură, introducerea acesteia creează un set de beneficii variind de la problematica drepturilor de autor, la creșterea capacității de control și gestiune financiară a evenimentelor, la creșterea capacității de streaming sau o creștere a capacității de monetizare a creațiilor.

SECȚIUNEA A 3 -A

Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate

◆ Opțiunea non-acțiune (opțiunea 1)

Pornind de la premisa că libertatea de expresie, inclusiv în ceea ce privește expresia culturală, este garantată în mod absolut de către textele constituționale, se poate aprecia că o intervenție a Statului în domeniul cultural ar conduce la o încălcare a Constituției. Pe de altă parte, tot potrivit Constituției, accesul la cultură este garantat, cu acele condiționări prevăzute de lege. O aplicare coroborată a textelor constituționale conduce către o abordare caracterizată printr-un intervenționism minimal, la nivel de lege, eventual numai în sensul în care expresiile culturale să nu încalce alte drepturi fundamentale și prevederi constituționale.

Într-o astfel de ipoteză, capacitatea creatorilor și a operatorilor culturali de a se adapta cerințelor și specificului societății este lipsită de orice formă de constrângere și de intervenție din partea statului. Cetățenii au acces la cultură în măsura alegerilor și posibilităților individuale și colective. Responsabilitatea Statului rămâne limitată la obligațiile formale asumate prin tratatele și convențiile internaționale.

Lipsa intervenției guvernamentale înseamnă că, în virtutea autonomiei locale, cetățenii au acces la acea cultură pe care autoritățile publice locale pot să o susțină și să o finanțeze și la cea pusă la dispoziție în cadrul unor programe de finanțare. Pe cale de consecință, atât creația culturală, cât și păstrarea și punerea în valoare a moștenirii culturale au caracteristicile și modalitățile de exprimare permise de mijloacele financiare ale creatorilor, publicului și autorităților publice. Utilizarea noilor tehnologii în creația culturală și în consumul cultural este cea permisă de accesul la mijloacele financiare necesare pentru acestea, iar lipsa acestora va păstra, respectiv, va conduce la creșterea dezechilibrelor deja semnificative între comunități și la o descreștere progresivă a ofertei și consumului cultural.

◆ Opțiunea de intervenție parțială (opțiunea 2)

Varianta care poate oferi cele mai multe beneficii este una care îmbină intervenționismul guvernamental cu capacitatea pieței culturale de a se autoregamenta și adapta la modificările tehnologice și sociale. Cu toate acestea, experiența națională a ultimilor cel puțin 10 ani demonstrează o capacitate limitată a sectorului de a se autoregamenta, inclusiv prin lipsa de implicare a autorităților regionale și locale. Nivelul guvernamental de intervenție - prin impunere de standarde tehnologice minime - poate duce mai ușor către un avans al demersului cultural către direcția dorită prin politică publică.

Această opțiune înseamnă o intervenție punctuală, limitată în timp și concentrată asupra infrastructurii și echipamentelor necesare pentru actualizarea tehnologică a operatorilor culturali și (re)conectarea tuturor comunităților la rețelele de distribuție a produselor și serviciilor culturale. Componenta principală a acestei intervenții este un program guvernamental de achiziție a resurselor hardware și software specifice tehnologiilor emergente. În plan secund, sunt realizate platforme informatice naționale care cuprind modele pentru dezvoltarea de aplicații software de diferite tipuri, oferite ca licențe deschise, pentru gestiunea și digitalizarea patrimoniului cultural, digitizarea serviciilor de tip business-client, dezvoltarea de produse și servicii culturale.

Pe lângă acestea se propun măsuri suplimentare, cum este crearea unui mecanism de selecție și sprijinire a operatorilor culturali, publici sau privați, care să formeze o rețea națională de referință pentru cultura viitorului, cu o distribuire a competențelor atât la nivel central, cât local.

Standardizarea resurselor minime necesare pentru un act de cultură de calitate și disponibil tuturor cetățenilor este utilă în special operatorilor

culturali de drept public, care trebuie să îndeplinească obligațiile constituționale. În cazul operatorilor culturali de drept privat, standardizarea este relevantă în special în ceea ce privește capacitatea acestora de a interacționa cu sistemele administrative publice și cu publicul. Un anumit grad de standardizare circumscrie nivelul minim acceptabil pentru definirea calității vieții din perspectivă culturală și facilitează participarea activă a tuturor cetățenilor. O astfel de abordare conduce și la optimizarea resurselor disponibile, fiind evidentă standardizarea canalelor și tehnologiilor oferită de cei mai importanți actori internaționali. În plus, existența pe scară largă a unei anumite tehnologii, împreună cu anumite standarde tehnice, conduce la utilizarea acestora și, implicit, la educarea publicului.

În egală măsură, intervenția guvernamentală nu privește modalitățile concrete de exprimare culturală și nici caracteristicile intrinseci creației culturale. Interoperabilitatea hardware, software și a sistemelor administrative este limitată la aspectele tehnice și nu reprezintă o intervenție intruzivă și perturbatoare asupra creației artistice.

Intervenția parțială asigură deopotrivă un acces mult mai larg pentru categorii de public expuse riscului de marginalizare, cu beneficii directe în zonele funcțiilor sociale și de promovare a diversității.

Nu în ultimul rând, o distribuție mai coerentă a responsabilităților între nivelul central și cel

local, prin asigurarea unui suport standardizat metodologic, prin crearea de centre de excelență și coborârea nivelului de expertiză de la central la cel local reprezintă un alt beneficiu direct al acestei opțiuni.

◆ **Opțiunea de intervenție totală (opțiunea 3)**

Opțiunea de intervenție guvernamentală la nivel maximal înseamnă trecerea tuturor prerogativelor referitoare la administrarea actului de cultură la nivelul autorității publice centrale. Autoritățile publice locale păstrează, în acest caz, doar un set limitat de prerogative referitoare, în special, la gestionarea curentă a interacțiunii dintre creatori și beneficiari. Toate nevoile operatorilor culturali, publici sau privați, sunt satisfăcute de autoritatea publică centrală, prin intermediul unor mecanisme financiare sau non-financiare specifice. În egală măsură, autoritatea publică centrală își asumă un rol de moderator al formelor de expresie culturală, inclusiv în ceea ce privește canalele prin care expresiile culturale sunt difuzate către public.

Evitând o abordare autoritaristă, intervenția guvernamentală, prin intermediul unor standardizări stricte, decide asupra tipurilor de tehnologii și dotări care să fie utilizate de operatorii culturali/creatori. În egală măsură, Guvernul decide asupra calificărilor și competențelor profesionale pe care trebuie să le dețină o persoană pentru a putea fi considerată creator.

SECȚIUNEA A 4 -A

Identificarea și evaluarea impactului

4.1 Impactul economic și asupra mediului de afaceri

◆ Impactul macroeconomic

Pentru impactul macroeconomic previzionat, avem drept referințe contribuția SCC la ocuparea forței de muncă, respectiv valoarea adăugată a acestor sectoare, care prezintă o tendință ascendentă. Estimările pentru România la nivelul mediei G20 previzionează o creștere a ocupării pentru SCC cu impact mai puternic pentru urban mare, care pot fi dublate de intervenții sporite pentru zone de urban mic și rural, cu nevoi semnificativ mai mari.¹

În analiza de impact a acestui subcapitol se observă în primul rând că perioada anilor 2015-2019 demonstrează o tendință ascendentă a aportului SCC la PIB. Această creștere lentă va continua și în cazul opțiunii 1. De aceea, impactul este foarte mic. În cazul opțiunilor 2 și 3, sectoare precum arhitectură, TIC, publicitate, comerț de artă cu amănuntul, presă, video și cinema beneficiază de un plus de oportunitate, dar cu mențiunea că opțiunea 3 va conduce la o distorsionare a pieței, la o creștere artificială a prețurilor și la un mediu concurențial nesănătos. În condițiile opțiunii 1, piața se va mișca din inerție.

O situație specială la nivelul disproporției avem în cazul regiunilor/județelor, unde intervenția totală a statului, prin aplicarea principiului european al solidarității, poate conduce la o reajustare pe orizontală a factorilor contributivi. Există inegalități semnificative și la nivel de sectoare economice. Intervenționismul agresiv centralizat poate conduce la eliminarea acestor disparități, dar cu resurse consistente și de durată. Politicile de coeziune nu au adus rezultatele scontate, iar disparitățile au crescut.

◆ Impactul asupra investițiilor publice

În cazul acestui subcapitol, competitivitatea se referă la mediul privat și public, de exemplu în cazul artelor spectacolului, unde statul este un angajator favorizat, spre deosebire de mediul privat, unde producția independentă de teatru și film se confruntă cu dificultăți privind consumul și accesul la piață. Impactul în acest caz este dat de nivelul de intervenție în sensul încurajării pieței libere, prin non-intervenție, versus intervenția etatistă. Lipsa de echilibru între angajații din mediul privat și public din SCC, numeric și valoric, este un factor definitoriu. Piața liberă demonstrează o creștere mai mare de calificare la nivelul resursei umane, fiind centrată pe raportul calitate-preț. Astfel, în acest subcapitol, un mix de participare de contribuție a statului este o soluție echilibrată; orice altă intervenție va conduce către un monopol, în final, al statului, cu efecte directe negative asupra calității actului cultural.

Gradul de investiții în cadrul SCC a înregistrat o evoluție pozitivă, între 2011 și 2020. Creșterea medie anuală a fost de 8,7%.²

Tendința generală în ultimele două decenii a fost de creștere a valorii cheltuielilor făcute de autoritățile publice centrale și locale în domeniul culturii și de creștere a frecvenței numărului de sesiuni de finanțare organizate de autoritățile publice locale și, implicit, de creștere a numărului de proiecte finanțate. Pe de altă parte, ponderea cheltuielilor din bugetul de stat care au fost alocate Ministerului Culturii a avut o scădere constantă în perioada 2017-2020, de la 0,41% la 0,18%. Există decalaje importante la nivelul celor mai multe județe cu privire la finanțarea domeniului culturii în mediul rural în comparație cu mediul urban, în defavoarea mediului rural, iar aceste decalaje sunt mai însemnate în partea de sud a țării.³

1 <https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-G20-Culture-July-2021.pdf>.

2 https://www.umpcultura.ro/Files/rezultate-ssdc/Analiza%20functionala_complet_07.22.pdf - pag. 508.

3 *Idem*, pp. 648-649.

◆ Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Opțiunile de intervenție parțială și totală aduc beneficii în acest caz, în condițiile OS 1. Atât firmele de recrutare, cât și piața de formare vor avea beneficii în condițiile intervenției, prin stimularea competitivității, crearea unui mediu de afaceri de profil mai adecvat și adresat nevoilor curente. Monopolul este evitat în condițiile opțiunii parțiale prin diferențierea nivelurilor de finanțare (central/regional/local), dar și prin existența unor programe variate (geografic și sectorial cultural) care permit accesul furnizorilor de servicii cât mai variați. Productivitatea muncii a înregistrat o creștere substanțială în perioada 2011-2020.⁴ Pe de altă parte, există diferențe semnificative în SCC în ceea ce privește productivitatea.⁵

◆ Impactul asupra mediului de afaceri

În opțiunea non-intervenție, piața dovedește o incapacitate sistemică la nivelul resurselor umane de a crea noi standarde și competențe, iar în acest caz statul, ca intervenient, poate avea un impact major. Intervenția este absolut necesară, dar diferă numai nivelurile acesteia: intervenția puternic centralizată care ignoră mediul privat, cu efecte negative evidente, pe când opțiunea parțială prevede un echilibru care aduce plusvaloare.

Opțiunea parțială de intervenție este concordantă cu reforma a treia din cadrul secțiunii turism-cultură a PNRR.⁶

◆ Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Acest impact se referă în principal la o bună gestionare a eficienței productivității resursei. Standardizarea este o garanție a calității, în limitele unui echilibru între diverșii factori implicați. Opțiunea 1 pentru sectorul IMM are impact neutru, pentru că sectorul are o dinamică proprie. Prin deosebire, opțiunea 3 ar avea un impact maximal negativ, pentru că neagă în totalitate aportul sectorului la îndeplinirea obiectivelor operaționale. Intervenția parțială conduce la o bună gestiune a acestui subcapitol, în concordanță cu reformele incluse în PNRR.

4 *Idem*, pag. 502.

5 *Idem*, pag. 504.

6 *Idem*, pag. 116.

7 *Idem*, pp. 647-648.

Tendința generală în ultimele două decenii a fost de creștere a valorii cheltuielilor făcute de autoritățile publice centrale și locale în domeniul culturii, deși acestea se află încă sub media europeană. Diferențele foarte mari între mediul urban și rural în finanțarea SCC, atât în privința cheltuielilor alocate domeniului culturii pe locuitor, cât și ca procent din cheltuielile totale, se reflectă în accentuarea decalajelor și în lipsa de acces la oferta culturală a populației rurale. Finanțările propuse prin prezenta politică publică sunt parte a unui program integrat de implementare a programelor și inițiativelor de finanțare publică și privată, inclusiv la nivelul Uniunii Europene și al altor organisme internaționale.⁷

◆ Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale

În cazul opțiunii 1, non-intervenția nu oferă beneficii relevante, chiar dacă, teoretic, poate fi privită ca un avantaj pentru alocarea de resurse. Celelalte opțiuni, deși consumatoare de resurse financiare, aduc beneficii clare în favoarea calității. Prin crearea de proceduri și standarde, statul își asumă exclusiv suplimentarea sarcinilor pentru angajații proprii, dar și ridică standardele în piața resurselor umane. Conform „Analizei funcționale a ecosistemului cultural”, reformarea pieței muncii creează o autoritate de sector, care validează noile competențe și oferă și garanții ale păstrării acestora. Ambele soluții de intervenție afectează autoritățile atât prin sporirea atribuțiilor, cât și prin creșterea nivelului de responsabilitate.

◆ Cuantumul beneficiilor economice

Sectorul privat din domeniul culturii ar trebui să funcționeze pe bază de cerere și ofertă. Non-intervenția ar menține un status quo care nu aduce beneficii în contextul OS 1. Intervenția etatistă din cazul opțiunii 3 lasă puțin spațiu de manevră pieței libere. Finanțarea culturii nu reprezintă obținerea de câștiguri economice, ci creșterea calității vieții.

◆ Cuantumul costurilor economice

Trecerea graduală către mediul digital duce în mod automat la scăderea costului pentru beneficiar. Diversificarea opțiunilor de producere și distribuire a produselor și serviciilor culturale conduce la costuri agregate mai mici decât păstrarea unui model lipsit de flexibilitate.

4.2 Impactul bugetar și financiar

În varianța opțiunilor intervenționiste, impactul bugetar este major, spre deosebire de opțiunea 1. Aceasta din urmă, deși nu are impact bugetar direct, prin lipsa intervențiilor va avea totuși un impact negativ prin menținerea decalajelor existente, cu efecte în încetinirea dezvoltării în toate sectoarele economiei. După îndeplinirea obiectivelor, costurile vor fi doar la nivel de administrare. În cazul opțiunii 2 însă, costurile sunt repartizate echilibrat, fără impact semnificativ asupra bugetului central. Consecințele bugetare la nivel central și local sunt importante pe termen scurt, cu o scădere abruptă pe termen lung. Veniturile generate vor fi indirecte și se evidențiază prin instrumentele utilizate de OECD pentru impactul culturii.

4.3 Impactul social

◆ Impactul asupra grupurilor țintă identificate

Impactul va fi pozitiv pentru angajații operatorilor culturali și creatori. Non-intervenția ar însemna păstrarea stării actuale - lipsa competențelor digitale ale personalului din organizațiile culturale și lipsa unui sistem tehnologic național care să impună operatorilor culturali utilizarea tehnologiilor societății informaționale.⁸

Va fi facilitată crearea de noi locuri de muncă, mai ales pentru furnizorii de servicii tehnologice, în timp ce operatorii culturali și creatorii vor fi nevoiți să se adapteze la o piață a muncii tot mai competitivă, și din perspectiva digitalizării. În privința personalului operatorilor culturali, atât nivelul scăzut de alfabetizare tehnologică, cât și resursele tehnologice limitate lipsesc acest personal de oportunitățile unei performanțe sporite.

În cazul organizațiilor deținătoare de patrimoniu cultural, un grad redus de tehnologizare împiedică atât conservarea acestui patrimoniu, cât și punerea lui în valoare. În cazul organizațiilor care creează produse și servicii culturale, decalajul tehnologic față de competitori adâncește clivajul față de creatorii internaționali, mai bine pregătiți și adaptați pentru o piață culturală din ce în ce mai competitivă. În cazul acestora, lipsa unui sistem care să conțină și să impună utilizarea noilor tehnologii împiedică deciziile care să conducă la o modernizare a operatorilor culturali și la o flexibilizare a interacțiunii cu aceștia.⁹ Opțiunea 2 va avea efecte benefice asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale. Accesul la cultură înseamnă atât accesul la produsele și serviciile culturale în sine¹⁰, cât și existența sistemelor administrative și tehnice care să elimine barierele de acces, precum și costurile utilizării.¹¹

◆ Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare

Intervenția nu va afecta negativ accesul egal la bunuri și servicii și nu va avea un impact direct asupra grupurilor vulnerabile. Opțiunile de intervenție parțială și totală pot aduce beneficii prin accesul mai larg la produse și servicii culturale. Și grupurile vulnerabile vor beneficia, indirect, de avantajele noilor investiții și tehnologii, și printr-o mai bună informare asupra unor probleme ce decurg din problematica domeniilor culturale. Infrastructura culturală nou creată va putea oferi și servicii sociale pentru grupurile vulnerabile. Măsurile vor contribui la informarea publicului privind problematica domeniului culturii, și nu numai. Digitalizarea integrală a operatorilor culturali va contribui la creșterea generală a capacității de informare a publicului.

8 O direcție europeană clară afirmă: „Epidemia de COVID-19 a evidențiat importanța accesului digital la patrimoniul cultural. Într-o perioadă în care oamenii caută să rămână apropiați unii de alții, păstrând totodată distanța fizică, organizațiile dedicate patrimoniului cultural din întreaga Europă au reacționat pe măsura provocării. Europa joacă deja un rol principal în digitalizarea patrimoniului cultural și are potențialul de a avansa, prin noi tehnologii, precum inteligența artificială și machine learning, ce au la bază principiile umaniste și etice. Este necesar acum să ne implicăm împreună pentru a accelera și îmbunătăți această transformare digitală”. (https://www.europeanostra.org/wp-content/uploads/2020/07/2020_RO_-EUROPEAN_HERITAGE_ALLIANCE_MANIFESTO.pdf).

9 Nu vor exista consecințe negative specifice concludente pentru desfășurarea de activități economice de către grupurile menționate. Prin investițiile generate se va facilita crearea de noi locuri de muncă. Non-intervenția ar reprezenta menținerea stării actuale în privința participării cetățenilor la manifestări culturale sau accesul lor la resurse culturale, acces oricum limitat mai ales în zonele mic urbane și rurale. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamentele menționate vor îmbunătăți condițiile de desfășurare de activități economice.

10 <https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>.

11 https://www.zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/8523/1/1800081995_0.pdf.

◆ Impactul asupra serviciilor sociale

Impactul va fi pozitiv, indirect, prin creșterea utilizării noilor tehnologii. Accesul la tehnologie va avea efecte pozitive indirecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal, precum și asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire. Non-intervenția înseamnă menținerea situației actuale. Intervenția parțială va avea efecte pozitive în privința serviciilor sociale, indirect, prin aspectele menționate deja. Opțiunile de intervenție parțială și totală pot aduce beneficii, indirect, printr-un acces mai larg la echipamente și tehnologii.

4.4 Impactul asupra mediului înconjurător

Utilizarea pe scară largă a noilor tehnologii are un impact controversat asupra mediului. Mai multă tehnologie presupune mai multe echipamente care se bazează pe resurse rare pentru producție și contribuie la creșterea consumului de electricitate. Pe de altă parte, utilizarea noilor tehnologii în domeniul sistemelor birocratice reduce timpii de lucru și utilizarea resurselor tradiționale. Astfel, alegerea opțiunii parțiale este de preferat, având în vedere că păstrează, totuși, un echilibru la nivelul impactului asupra mediului.

◆ Impactul asupra utilizării resurselor naturale

Pentru impactul de mediu vizat, se pornește de la realitatea că, în România, convergența cultură-dezvoltare durabilă este încă un deziderat, cu rezultate minore în raport cu posibilitățile reale de dezvoltare.¹²

Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori va realiza o reevaluare a utilizării resurselor naturale în luarea deciziilor de consum, atât din punct de vedere al sustenabilității activității culturale generale, cât și din punct de vedere al principiilor durabilității. În acest context, lipsa de intervenție va conserva stadiul

actual de ignoranță, o intervenție totală va fi grevată de o inerție de implementare care generează evoluție lentă, puțin eficientă în spectrul utilizării inteligente a resurselor naturale. Opțiunea parțială, care are capacitatea de valorizare a procesului obligatoriu de re tehnologizare, în condițiile unor mecanisme fiabile și adecvate, devine mai ușor posibilă. Implicit, soluțiile tehnologice actuale au un grad superior de conformare la normele de mediu și cele de eficiență energetică.

Intervenția centralizată este benefică, induce criterii de mediu conforme normelor naționale și europene. Opțiunea parțială aduce contribuții în segmente specifice - diminuarea numărului reproducerilor pe suport material, acces facil pentru public, reducând mobilitățile repetate sau slab justificate, optimizarea consumurilor materiale și energetice ale așezămintelor culturale prin procese de automatizare și planificare temporală a desfășurării activităților curente, fapt care rezidă elocvent din evaluarea de impact de față.

Consumurile energetice necesare procesului de digitalizare la nivelul unei unități de implementare (muzeu, bibliotecă, galerie, sală de spectacole etc.) pot fi asigurate prin surse alternative (baterii de panouri fotovoltaice) de capacitate mică/medie

◆ Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor

Activitățile culturale, în diversitatea lor de manifestare, au un impact minim asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor. Acesta se reflectă atât în cadrul acțiunilor de masă, în aer liber, dar și în cadrul amplasamentelor fixe sau provizorii ale obiectivelor culturale. Nu trebuie neglijate aspectele de intromisiune creativă în cadrul natural (arte plastice, fotografie etc.) sau efectele speciale (fonice, luminoase, vibrații, unde electromagnetice, emisii de gaze). Un alt aspect care generează intervenții în spațiul natural sunt procesele de extracție a

¹² Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), adoptată prin H.G. nr. 877/2018, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE pentru dezvoltarea în perioada 2022-2030.

materiilor prime necesare în procesul de creație/ producție (piatră, lut, pigmenți, lemn etc.).

În cazul acestui subcapitol, aspectele vizate evidențiază o diferență nesemnificativă între non-intervenție și intervenția etatizată, explicată prin inoperabilitatea constrângerilor globale asupra actului artistic. Intervenția medie la nivelul creșterii gradului de calificare și conștientizare a resursei umane este benefică, putând genera efecte pozitive pe termen scurt și mediu privind acest element de impact.

Dacă non-intervenția și intervenția totală au un efect oarecum neutru, intervenția parțială contribuie la organizarea judicioasă privind amplasamentele, evitarea soluțiilor tehnice care pot genera efecte negative asupra speciilor și florei. Pentru succesul intervenției, opțiunea 2 induce creșterea gradului de responsabilizare a factorilor implicați, atât la nivelul autorităților, cât și al beneficiarilor unități de cultură.

◆ Impactul asupra calității mediului

Rezultatele preconizate ale opțiunilor de intervenție studiate denotă beneficii nete în favoarea opțiunii parțiale în raport cu opțiunea totală. Intervenția punctuală, dedicată, creează condițiile unei evaluări a noilor dotări, a produselor și serviciilor culturale oferite și din punct de vedere al impactului asupra calității mediului. Introducerea de mecanisme financiare și non-financiare/ juridice simplificate facilitează dezvoltarea de acțiuni concrete în domeniul calității mediului în mod direct, prin creșterea capacității de răspuns a sectorului cultural la cerințele și normele de mediu actuale, aflate într-o adevărată efervescență de conformare legislativă. Pentru sectorul culturii, intervenția parțială poate induce un impact pozitiv consistent, prin promovarea unor concepte noi de funcționare și dezvoltare, cu rezultate pozitive atât din punct de vedere sustenabil, dar și din punct de vedere al eficienței economice.

SECȚIUNEA A 5 -A

Metodologia de evaluare preliminară a impactului/selectarea opțiunii

Dintre opțiunile menționate, a fost selectată a doua opțiune, aceasta oferind echilibru între intervenția guvernamentală centralizată, autonomia autorităților publice locale și autoreglementarea Sectoarelor Culturale și Creative. Prin intermediul acestei opțiuni, SCC sunt recunoscute ca parte activă și cu relevanță ridicată în societate și economie, cu un rol important în susținerea dezvoltării tehnologice.

Opțiunea unei intervenții guvernamentale limitate și orientate permite optimizarea utilizării resurselor existente și aplicarea principiului subsidiarității în intervenția publică. De asemenea, această opțiune creează condițiile pentru o colaborare mai bună între subsectoarele public și privat ale culturii, în special prin îmbunătățirea utilizării de către creatori și public a infrastructurii deținute de operatorii culturali de drept public, având în vedere că aceștia utilizează resurse obținute prin contribuția tuturor cetățenilor.

Acțiunile propuse vizează:

a) Îmbunătățirea cadrului normativ existent, respectiv crearea unei legislații noi care să faciliteze introducerea și utilizarea noilor tehnologii în domeniul culturii;

b) Realizarea unor investiții guvernamentale majore în domeniul tehnologic, care să asigure un impuls semnificativ sectorului cultural, cu efecte sistemice asupra tuturor Sectoarelor Culturale și Creative. Aceste investiții vizează noile tehnologii și automatizări de procese, precum și crearea a opt centre de performanță regionale formate din organizații de referință;

c) Optimizarea utilizării resurselor existente, în special a celor deținute de instituțiile publice de cultură, inclusiv prin intermediul cooperării dintre acestea și operatorii culturali de drept privat;

d) Digitizarea și digitalizarea rapidă a instituțiilor publice de cultură, prin implementarea de sisteme software actuale, uniforme la nivel național;

e) Întărirea capacității de autoreglementare a SCC, inclusiv prin crearea unei rețele naționale de organizații de referință, relevante tehnologic;

f) Îmbunătățirea capacității de urmărire a utilizării operelor de creație, atât la nivelul autorilor, cât și al autorităților publice, astfel încât să fie posibilă fiscalizarea exploatarea economică a creațiilor și respectarea drepturilor creatorilor;

g) Crearea mecanismelor care să permită autorităților publice locale o sprijinire mai puternică a SCC, atât din perspectiva instituțiilor publice, cât și din perspectiva operatorilor culturali de drept privat și a creatorilor;

h) Dezvoltarea competențelor tehnologice ale salariaților instituțiilor publice de cultură și profesionalizarea activităților acestor instituții din perspectiva utilizării noilor tehnologii ale societății informaționale.

Măsurile propuse descriu o intervenție guvernamentală care respectă și aplică principiile subsidiarității și proporționalității, combinând intervențiile directe cu crearea de mecanisme și sisteme juridice, financiare și administrative care să faciliteze creația culturală, punerea în valoare și comunicarea pe scară largă a moștenirii culturale. Aplicarea măsurilor descrise în politică publică va conduce și la o reducere a consumurilor de energie și la o creștere a utilizării de energie din resurse regenerabile, concepute pentru utilizări locale. Măsurile propuse sunt țintite și vizează acele zone de intervenție care pot să ofere cele mai importante beneficii la scala întregii societăți, având finalitatea ultimă la cetățeni.

SECȚIUNEA A 6 -A

Raportul consultării publice

În urma consultării publice a fost formulată o observație din partea unei persoane fizice. Această observație a avut caracter general și a vizat aspecte referitoare la implementarea politicii publice, și nu la conținutul acesteia. Modul de formulare și conținutul observației nu a permis integrarea acesteia în documentul final.

SECȚIUNEA A 7 -A

Anexa - plan de acțiune

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Inițiativă legislativă pentru modificarea actualei legi a educației	Guvern Parlament Ministerul Culturii Ministerul Educației	2023-2026	Actele normative elaborate și adoptate	Proiect de lege redactat și aprobat	Potrivit legii	
Modificarea standardelor ocupaționale aferente „familiei ocupaționale cultură”	Ministerul Culturii Ministerul Educației	2023-2026	Minimum 10 standarde ocupaționale modificate	Analize interne Documente oficiale	Pe durata implementării	
Elaborarea unui ghid de bune practici privind legislația specifică fiecărui SCC în scopul îmbunătățirii nivelului de performanță în domeniul TIC	INP	2023-2026	1 ghid de bună practică	Material documentar Rapoarte Analyze interne	Pe durata implementării	50000

Înființarea unui program național de formare în domeniul TIC pentru sectorul cultural	Guvern Ministerul Culturii Ministerul Finanțelor Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	2023-2026	- 1 inițiativă legislativă de realizare a Programului - 2 documente strategice de programare - Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare	Pe durata implementării	1000000
Profesionalizare accelerată a personalului existent în sistemul cultural de drept public	Guvern Ministerul Culturii Autoritățile publice centrale și locale Instituții publice de cultură	2023-2026	Întreg personalul existent în sistemul cultural de drept public va parcurge cel puțin un program de formare profesională, inclusiv prin instruire la locul de muncă	Numărul de programe de pregătire profesională Numărul de beneficiari Analize și rapoarte interne	Pe durata implementării	1000000

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Identificarea de actori relevanți și constituirea de baze de date	Ministerul Culturii	2023-2026	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne	Pe durata implementării	100000
Înființarea și funcționarea a minimum 10 grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) organizate regional și intersectorial	Ministerul Culturii	2023-2026	Minimum 5 standarde de comunicare, diseminare și adresabilitate elaborate și adoptate Minimum 10 cadre de discuție funcționale	Număr specialiști implicați în activitate Analize și prognoze Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Identificarea de operatori relevanți și constituirea de baze de date	Ministerul Culturii	2023-2025	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne Număr operatori implicați în activitate Comunicare Documente interne	Pe durata implementării	100000
Crearea cadrului normativ care să stabilească standardele de excelență pentru organizațiile culturale de referință, sprijinul pe care îl pot primi și activitățile pe care le pot desfășura	Ministerul Culturii	2023-2025	2 inițiative legislative dedicate standardului de excelență elaborate și aprobate	Documente de analiză și evaluare Documente legislative Acte normative aprobate	Pe durata implementării	
Crearea a 8 centre de performanță în domeniul dezvoltării de competențe și modele de acțiune	Ministerul Culturii Autorități publice locale	2023-2025	8 centre de performanță funcționale	Documente specifice de funcționare și înființare Documente de lucru specifice Rapoarte de activitate și progres	Pe durata implementării	1000000
Definirea standardelor de performanță pentru toate SCC	Ministerul Culturii Organizațiile culturale de referință	2023-2025	Minimum 10 standarde de performanță elaborate și aprobate	Analize interne Documente de elaborare și aprobare	Pe durata implementării	50000

OO4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Crearea de standarde minime specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru echipamente	INP	2023-2024	3 seturi de standardizare a specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru activitățile TIC	Analize și rapoarte de evaluare Documentare și cercetare Consultare la nivel de sector	Pe durata implementării	50000
Crearea unui sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice	INP	2023-2024	Sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice Infrastructură informațională existentă Baze de date	Echipamente și programe informaționale Itemi colectați și procesați Evaluare și analiză interne	Pe durata implementării	500000
Crearea cadrului normativ pentru înființarea unui program de finanțare TIC pentru operatorii culturali	Guvern Ministerul Culturii Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale INP	2023-2024	Minimum 2 inițiative legislative elaborate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Finalizarea proiectului E-cultura și funcționarea acestuia pe toată perioada de implementare	Ministerul Culturii INP	2023-2027	Depozit digital național	Numărul de itemi colectați și procesați Numărul de echipamente și programe informaționale funcționale Numărul de specialiști implicați	Pe durata implementării	1000000
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității digitizării informației despre moștenirea culturală	Parlament Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2027	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	
Program național de achiziție a tehnologiilor necesare deținătorilor de patrimoniu și informații	Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	10000000

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC care să permită utilizarea infrastructurii instituțiilor publice de cultură de către operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public, pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Parlament Guvern Ministerul Culturii Operatori de drept public și privat	2023-2025	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative modificate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	10000
Înființarea a minimum 10 centre pilot de asigurare a accesului pentru operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Ministerul Culturii Autorități publice la nivel județean și local Operatori de drept public și privat	2023-2025	10 centre pilot de acces înființate Comunicare publică	Documente de comunicare interinstituțională Număr de instituții și specialiști implicați Număr de beneficiari pe perioada de implementare	Pe durata implementării	1000000
Derularea a minimum 6 campanii naționale de informare și promovare	Ministerul Culturii Autorități publice județean și local Operatori de drept public și privat	2023-2025	Număr de campanii de informare derulate	Bază de date cu operatorii media implicați Documente de comunicare Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale SCC care să permită compatibilizarea tehnologică a operatorilor culturali, în special a celor din domeniul patrimoniului cultural, arhive și biblioteci, astfel încât inventarierea și comunicarea bunurilor culturale să se realizeze într-o manieră unitară la nivelul întregii țări	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2030	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Ațiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Efectuarea unei analize pentru identificarea modificărilor din domeniul tehnologiei și informației	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2027	Baze de date	Itemi colectați Analize și documente interne	Pe durata implementării	50000
Modificarea Legii drepturilor de autor	Parlament Guvern Ministerul Culturii	2023-2027	Consultare publică asupra inițiativelor legislative 1 act normativ completat și aprobat	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	10000
Aprobarea și înființarea unui program național de colectare de date	Parlament Guvern Ministerul Culturii Instituții publice culturale Operatori de drept public și privat	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	500000

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității de a avea o conexiune internet de mare viteză	Parlament Guvern Ministerul Culturii	2023-2024	Consultare publică asupra inițiativelor legislative Minimum 5 acte normative completate și aprobate	Documente de programare și aprobare Analize și rapoarte interne Documente de comunicare interinstituțională	Pe durata implementării	
Aprobarea și înființarea unui program național de introducerea accesului la internet de mare viteză pentru toți operatorii culturali	Guvern Ministerul Culturii Autorități publice locale	2023-2024	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	10000000

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Acțiuni	Instituții	Perioade implementare	Rezultate	Indicatori	Etapele de evaluare	Buget (EUR)
Aprobarea și înființarea unui program național pentru facilitarea trecerii din formatul analog în cel digital, precum și automatizării proceselor repetitive, în special în cazul deținătorilor de patrimoniu cultural, arhivelor și bibliotecilor	Gubernul Ministerului Culturii	2023-2027	1 inițiativă legislativă de realizare a Programului 2 documente strategice de programare Licitații de proiecte	Documente strategice de programare Documente de fundamentare și implementare Proiecte	Pe durata implementării	50000000

Măsuri postadoptare

1. Aprobarea unui program național de investiții în echipamente tehnologice destinate instituțiilor publice de cultură și operatorilor culturali de drept privat - termen 2025.
2. Aprobarea unor măsuri în domeniul dreptului de autor și al măsurilor financiar-fiscale aferente - termen 2024.
3. Utilizarea infrastructurii deținute de instituțiile publice de cultură de către operatorii culturali de drept privat, creatori și public - termen 2024.
4. Aprobarea programului multianual de finanțare și a mecanismelor non-financiare de sprijinire a investițiilor private în infrastructura tehnologică - termen 2024.
5. Utilizarea în regim de surse deschise a datelor și conținuturilor culturale realizate de instituțiile publice de cultură - termen 2025.
6. Înființarea centrelor teritoriale de cercetare și transfer tehnologic în domeniul culturii - termen 2024.
7. Înființarea unui program național de formare profesională a angajaților din instituțiile publice orientat spre tehnologia viitorului - termen 2023.
8. Stabilirea standardelor profesionale minime necesare angajaților din instituțiile publice de cultură în ceea ce privește tehnologia TIC - termen 2023.
9. Înființarea unui depozit național de tip cloud pentru păstrarea memoriei și a creației contemporane - termen 2024.
10. Includerea tehnologiilor de tip Blockchain în monitorizarea în mediul online a autoratului - termen 2025.
11. Obligativitatea acordării dreptului universal de acces la internet de mare viteză wireless în instituțiile publice de cultură - termen 2024.
12. Înființarea unui program financiar național pentru încurajarea experimentării noilor tehnologii în instituțiile publice de cultură și înființarea de incubatoare tehnologice specifice culturii și artei - termen 2024

Având în vedere acțiunile propuse, pentru implementarea politicii publice este necesară crearea de mecanisme administrative noi, care să permită integrarea noilor tehnologii în activitățile curente ale organizațiilor. Este necesar ca Ministerul Culturii să elaboreze și să publice instrucțiuni și ghiduri de bună practică. De asemenea, este necesară formalizarea unor acorduri de colaborare cu structurile asociative ale autorităților publice locale, în vederea facilitării de de întâlniri cu reprezentanții acestor autorități.

Tot în cadrul măsurilor non-legislative, este necesară realizarea unei campanii de informare la nivel național, pe întreaga durată de programare. În cadrul acestei campanii de informare sunt prezentate noile modalități de sprijin financiar și non-financiar destinate organizațiilor și persoanelor fizice.

Pentru monitorizarea implementării este necesar să fie actualizate instrumentele și mecanismele de colectare de informații statistice. Actualele instrumente au un grad de generalitate foarte mare, care nu permit cunoașterea tipologiei de echipamente sau infrastructură și nici a produselor și serviciilor culturale, în special a celor care privesc universul digital. Instrumentele și mecanismele de colectare vor oferi informații detaliate, credibile și relevante. De asemenea, în cazul persoanelor fizice, este necesar că informațiile să permită cunoașterea unor detalii cum sunt: vârsta, genul, etnia, ocupația, veniturile,

nivelul de studii, locul desfășurării activității sau în care se trăiește.

Evaluarea implementării se realizează prin intermediul următorilor indicatori:

- numărul de organizații implicate în procesul de implementare al politicii;
- numărul de beneficiari ai finanțărilor și tipologia acestora;
- numărul de echipamente achiziționate și instalate și tipologia acestora;
- numărul de persoane beneficiare de produse și servicii culturale distribuite prin modalități digitale și tipologia acestora;
- numărul de produse și servicii culturale realizate folosind instrumente de tip digital;
- numărul de persoane care au beneficiat de instruire/formare profesională;
- numărul de organizații nou înființate/modificate și tipologia acestora;
- numărul și tipul de acte legislative modificate sau nou create;
- numărul și tipul de manuale, metodologii, analize și baze de date create.

This public policy was drafted as part of the project
STRATEGIC AND COHERENT VISION FOR THE CULTURAL SECTOR
(SIPOCA 709 / MySMIS2014+: 129541)

Future Culture

Public Policy

The "Future Culture" Public Policy drafting team

Coordinating experts: Alexandra DRAGOMIR; Răzvan BRĂILEANU; Dr. Pîrvu IONICĂ
Experts: Daniel SĂUCA; Dr. Valer RUS; Alexandru OPREA;
Ildikó PATAKI; Univ. Prof. Dr. Delia MUCICĂ

PMU team for the "Strategic and Coherent Vision for the Cultural Sector" project
Management experts: Bogdan Ștefan TRÎMBACIU; Monica DRĂGAN;
Albertina NĂSTASE; Valentin SAVU; Diana CORJAN; Sandra ISBĂȘESCU;
Mirela BUNEA; Claudia CIOBANU; Claudia BODEA; Alexandru TOMA

Table of contents

Summary of the public policy proposal	5
Argumentation for the initiation of the public policy proposal	7
Goal and objectives of the public policy proposal	9
Description of options to solve the identified problem/problems	13
Impact identification and assessment	15
Methodology for preliminary impact assessment/option selection	20
Public consultation report	21
Annex - Action plan	22
Post-adoption measures	32

Summary of the public policy proposal

The starting point of this public policy proposal is the reality that new technologies are only barely used in the Cultural and Creative Sectors (CCSs) and that they are used unevenly considering the significant differences between Romania's regions and between large urban areas and other types of communities. The use of information society technologies is mainly limited to simple equipment used for the digitalization of existing heritage, to local infrastructures used for archiving and digitally communicating pieces of information and to specific initiatives using artificial intelligence, virtual or augmented reality, virtual tours and holograms. The lack of urgent and comprehensive interventions will rapidly lead to a decrease in CCSs' competitiveness and to a relative decrease in cultural consumption both domestically and abroad. In the absence of a government effort to purchase technology for a significant number of cultural operators, current and foreseeable future technologies won't be part of their daily activities, of what the creation and communication of culture represents.

The goal of this public policy is to prepare society, culture beneficiaries and producers for a sustainable, people-centred future that integrates the digital universe. The fast democratization of the cultural approach through the introduction of new technologies, in favour of individuals and cultural communities, subsidiarily represents a part of this goal.

The **general objective** associated with the stated purpose *is to save and make the cultural heritage and contemporary creations available using sustainable, inclusive and widely accessible methods, in the context of new technologies.*

It can be achieved through the following **specific objectives**:

- To create the fixed and mobile infrastructure for broadband Internet access and to furnish scalable and adaptable equipment for the emerging technologies, with reduced or renewable energy consumption and resources, by 2030;
- To develop emerging and experimental technological skills of cultural and creative operators' employees, during the implementation period (2023-2030);
- To simplify the existing legal, administrative and financial mechanisms and to create the new necessary mechanisms for the development of cultural entrepreneurship, by 2030;
- To simplify the existing legal, administrative and financial mechanisms and to create the new necessary mechanisms for the complementary digitalization of cultural products and services of public cultural institutions, by 2030.

It is proposed that these objectives be met through the "partial intervention" option, as it offers a series of net advantages over the full intervention option. It combines direct and indirect government interventionism with the capacity of the cultural market to self-regulate and adapt to technological and social changes. This level of government intervention will facilitate the cultural approach's advance towards the direction envisioned by this public policy. This option implies punctual interventions, which are limited in time and necessary for the technological update of cultural operators. One of the main components of such an intervention is a national procurement program for hardware and software resources specific to emerging technologies. Given the fact that public cultural operators use resources obtained through the contribution of all citizens, the context for a better collaboration between the public and private

sectors will be created particularly by an increase in the creators' use of the infrastructure owned by these operators as well, all for the benefit of the public.

Under this option, concrete actions refer to:

- improving the existing regulatory framework, by amending or creating relevant legislation;
- making significant investments in the technological field;
- optimizing the use of existing resources;
- accelerated digitization of public cultural institutions;
- strengthening the self-regulatory capacity of CCSs;
- improving the ability to track the use of creative works in the virtual environment, both by the authors and by public authorities, in order to levy taxes on the economic exploitation of creations and to verify the compliance with creators' IP rights;
- creating mechanisms that allow local public authorities to increase their support of CCSs;
- developing the technological skills of public cultural institutions' employees and creators.

1st SECTION

Argumentation for the initiation of the public policy proposal

◆ What is the problem that requires the Government's action?

The use of new technologies to a very small and uneven extent, in all cultural sectors, with significant differences between large urban areas and other types of communities, leads to a low number of beneficiaries. Information society technologies are mainly limited to simple equipment used for the digitalization of existing heritage, to local infrastructures used for archiving and digitally communicating pieces of information and to specific initiatives using artificial intelligence, virtual or augmented reality, virtual tours and holograms. Generally, the positive effects of these technologies are not widely reflected, since most of today's cultural products and services are created and offered in classical ways.

◆ What are this problem's causes and effects?

The low technologization of cultural sectors is caused by a number of causes:

- a) the lack of a national technological ecosystem requiring cultural operators to use information society technologies;
- b) reduced funding for the technologization of cultural operators, especially public ones;
- c) the lack of digital skills of cultural organizations' employees.

Some of the effects of low technologization are:

- a) growing gaps between culture and other segments of socio-economic life;
- b) growing gaps between rural and urban areas and compared to underprivileged cultural communities, in terms of access to the cultural offer;
- c) less efficient use of financial means, which does not allow sustainable uses for the acquired resources and means;

- d) low visibility of local cultural production, both on the domestic and foreign markets.

◆ Presentation of statistical data supporting the definition of the problem

The data and information collected by the National Institute for Cultural Research and Training (INCFC) through surveys dedicated to entertainment institutions, museums, libraries and cultural establishments (a total of 328 respondent institutions) financed from public budgets highlight the fact that 77% of the representatives of these cultural institutions stated that there is a need to improve digital infrastructure (especially computers, servers, specialized software, specialized technical equipment, telecommunications equipment). More than 50% of NGOs and companies in the Cultural and Creative Sectors do not own digital and technical equipment. In absolute terms, the online presence of cultural institutions is very high, 84% of the analysed institutions have their own website, while 95% of them have a Facebook page. However, the analysis of the way they present themselves in the online environment highlights the need for diversification and improvement in terms of quality.

◆ Which groups are affected and to what extent?

A low technologization degree affects:

- a) general public. In the case of non-specific cultural products and services, which are not addressed to a specific audience, the existing cultural offer is more accessible to people who can get information from multiple sources and to those who have the necessary financial means to travel to where culture is offered;
- b) children and young people. Generations of technologically natives use electronic devices with high frequency to meet their informational,

educational and cultural needs. Since local cultural producers are barely visible in the virtual environment, the consumption of cultural products is oriented towards the offer of foreign creators, who are much more active in this environment;

- c) underprivileged communities (rural environment, minorities, migrants, etc.), where economic, geographic, language barriers, etc. can be eliminated by the use of technologies;
- d) staff of cultural operators. Both low technological literacy and limited technological resources deprive these employees of opportunities to increase their performance. In the case of organizations holding cultural heritage, low technologization prevents both the preservation of such heritage and its enhancement. In the case of organizations that create cultural products and services, the technological gap between them and their competitors translates into an enlarging distance from international creators, who are better prepared and adapted to an increasingly competitive cultural market;
- e) artists and creators of cultural and artistic content. They are not sufficiently adapted or prepared to respond to the challenges of the present and the future, in a context where the public is significantly changing its consumption habits and expectations towards the cultural and artistic offer;
- f) staff of public authorities. In their case, the lack of a system containing and enforcing the use of new technologies prevents decisions that lead to the modernization of cultural operators and to more flexible interactions with them.

◆ **What could be the implications of no government actions in this sector?**

Keeping the current state of affairs will contribute to the stagnation of Romanian culture in a national and international context, will deepen the gaps

between regions and between communities and will aggravate the disparities in terms of access to culture. The experience of the last three decades has shown that, in the cultural sector, the transfer of powers and responsibilities from the central public authority to local public authorities has led to the creation of important gaps between the country regions and, within them, between rural and urban communities. The carried out analyses highlight that an important reason for these gaps is the lack of financial means within these communities. On the other hand, the lack of government strategies and policies deprived both public authorities and cultural operators of a set of objectives and directions of action that would ground local initiatives and provide coherence to such initiatives. Moreover, without government intervention, the level of contemporary professional skills in the cultural sector will remain low. Therefore, in the cultural heritage sector, record-keeping and enhancement of cultural heritage sites are done incongruously, while in the sector of contemporary cultural creation there is a low level of excellence, created through individual or punctual local efforts. The technologization of culture and its preparation for the future must be able to provide a stable and sustainable balance between a high-performing culture at national level and specific local needs.

In an international context, the lack of urgent and coherent interventions will lead to diminished CCS competitiveness and to a progressive decrease in cultural consumption in relation to other states. In the absence of a government effort to purchase technology for a significant number of cultural public or private operators, current and foreseeable future technologies won't be part of their daily activities. Without government action, any new equipment purchased in a given community won't be able to provide the normality of participation in an open society based on information, collaboration and communication technologies.

2nd SECTION

Goal and objectives of the public policy proposal

◆ Goal of the public policy proposal

Preparing society, culture beneficiaries and producers for a sustainable, people-centred future that integrates the digital universe. The fast democratization of the cultural approach through the introduction of new technologies, in favour of individuals and cultural communities, subsidiarily represents a part of this goal.

New technologies, which influence the entire social structure, are not fully used. That is why it is necessary, in the cultural sector as well, to create the necessary mechanisms and structures to facilitate the interaction between man and technology, so that the relationship between the creator and the beneficiary can be sustainable. Moreover, it is necessary to create the conditions for a better integration of culture in the socio-economic environment, considering the creative potential that culture has, as a generator of solutions for the challenges of the future.

◆ General objective

Saving and making the cultural heritage and contemporary creations available using sustainable, inclusive and widely accessible methods, in the context of new technologies.

The government has a duty to make sure that all members of society have access to culture (in accordance with the provisions of the Constitution), in all its forms of expression. Cultural creators and operators are encouraged to use contemporary technological resources and means in a reasonable and responsible way, especially new forms of cultural

expression. The proposed measures will lead to the reduction of disparities between communities and regions, in the context of the multiple challenges faced by human society as a whole.

◆ Specific objectives

1st specific objective. To create the fixed and mobile infrastructure for broadband Internet access and to furnish scalable and adaptable equipment for emerging technologies, with reduced or renewable energy consumption and resources, by 2030

Increasing access to cultural heritage and contemporary creation is not possible without an affordable, scalable and widely available infrastructure. It is proposed to make technologies of the future and the interaction between cultural operators and creators available on a large scale, as well as cutting-edge research. By the end of the programming interval, cultural operators, especially public ones, become relevant hubs in all human communities, regardless of the number of potential users. Alongside this, the communications infrastructure will be doubled by a localized energetic infrastructure, based on clean energy sources, that would enable affordable and widely available access to culture.

2nd specific objective. To develop emerging and experimental technological skills of cultural and creative operators' employees, during the implementation period (2023-2030)

In this way, the context for improving the addressability and accessibility of cultural action will be ensured. Both creators and organizations within CCSs integrate new technologies for value-added creations that support a more inclusive and innovative society. By the end of the programming interval, it is expected that at least one third of

Romania's cultural production will be realized and communicated through new technologies.

3rd specific objective. To simplify the existing legal, administrative and financial mechanisms and to create the new necessary mechanisms for the development of cultural entrepreneurship, by 2030

By the middle of the programming interval, a regulatory framework will be in place to reduce red tape and facilitate the access of individual creators and cultural entrepreneurs to funding, other types of public resources and directly to contemporary and emerging equipment and technologies.

4th specific objective. To simplify the existing legal, administrative and financial mechanisms and to create the new necessary mechanisms for the complementary digitization of cultural products and services of public cultural institutions, by 2030

Access to culture means both access to cultural products and services themselves, as well as the existence of administrative and technical systems aiming to remove access barriers and usage costs. Therefore, by the end of the programming interval, it is anticipated that administrative-functional processes will be carried out in a digital format in their entirety. Also, the existence of a technological infrastructure (equipment and facilities) is anticipated to allow the transfer to digital format of the results of public cultural operators' activities. Digitalization and the actual digitization of the above-mentioned results is a continuous process, carried out even after the completion of this programming interval.

◆ **Operational objectives**

1st operational objective. Accelerated professionalization of the existing staff and recruitment of new employees in the public system by prioritizing ICT-specific skills and abilities, in the period 2023-2026

During the first three years of the programming interval, every currently employed member of the personnel working in the public cultural system will undergo at least one professional training program, including on-the-job training, which will allow them to achieve or update, as the case may be, the necessary professional skills to understand and use the technological infrastructure. The validation of this approach is achieved through the demonstrated and measured ability of organizations to carry out their activity without or with a very low level of physical support.

2nd operational objective. Development of sectoral standards for communication, dissemination and addressability, in the first three years of implementation

The guarantee of freedom of speech and artistic expression also implies the self-regulation possibility of CCS operators, especially in terms of communication, dissemination and accessibility standards. Therefore, in the first three years of the programming interval, it is proposed to establish think-tanks for each CCS which would provide the directions of action and the fundamental elements for the communication, dissemination and promotion of the cultural products and services in ways that satisfy: the right to cultural expression, respect for social rules and individual or community rights and the accessibility of the message to the most variable types of audiences.

3rd operational objective. Creation of a national network of reference cultural organizations for the development of competences and models of action in all areas of CCS, in the first two years of the programming interval.

Setting trends in cultural action and organizational education by using experiences from the CCSs themselves is essential for the continuous adaptation of organizations and creators to technological challenges. That is why, by the end of the first two years of the programming interval, a normative framework will be in place that will establish the excellence standards for reference cultural organizations, the support they can receive and the activities they can carry out. The way of organizing this network

will have to ensure a balanced representation of public law and private law subsystems, organized as intra- and inter-CCS performance centres at territorial level. At the initiative of the Ministry of Culture, the core of this national network will be made up of eight regional centres, which would cover and define the performance standards for all CCSs. Reference cultural organizations become the sources of local innovation and creativity, aimed at creating relevant content and providing a meaningful exchange of experience.

4th operational objective. Implementation of a government procurement program to furnish contemporary information technology equipment to cultural operators, during the programming interval

By the end of the first year of the programming interval, it is necessary to have the necessary normative framework in place for the existence of a government procurement program. This regulatory framework will include three standardization sets for technical, quality and quantity specifications of ICT activities, depending on the size of the eligible cultural operators. The facilities will target both public and private cultural operators, being carried out competitively, and it will include both hardware and software components. The implementation of this program will also allow the creation of a national technological infrastructure inventory system.

5th operational objective. Development and implementation of a national digital repository for digitized cultural heritage, including the heritage in ecclesiastical and local authority historical archives, by the end of the programming interval

The use of information society technologies allows both the coherent accumulation of information about cultural heritage, in all its forms, as well as its widespread communication. The digitalization of cultural heritage information encompasses a wide variety of technological methods, from two-dimensional scanning to 3D representations,

virtual tours and augmented reality. By the end of the fourth year of the programming interval, the existence of functional software and hardware infrastructure is anticipated, and by the end of the programming interval, the process of populating the national digital repository, by using Big Data technologies, will begin.

6th operational objective. The use of the fixed infrastructure of public cultural operators as experimental spaces for new technologies, places where the public can get acquainted with new forms of ICT expression

The optimization of costs and resources and the maximization of benefits, at the scale of the entire society, can also be achieved by opening access to the fixed and technological infrastructure owned by public cultural operators. By the end of the second year of the programming interval, the normative framework will be in place to allow the use of public cultural operators’ infrastructure by private cultural operators, by creators and by the public, for experimentation and research activities, with the use of new technologies.

7th operational objective. Facilitating the acquisition of technological equipment to ensure the interoperability and scalability of hardware and software components at national level

By the end of the programming interval, it is anticipated that the legal and administrative framework will be in place to allow the technological compatibility of cultural operators, especially those in the cultural heritage sector, archives and libraries, so that the inventory and communication of cultural assets can be carried out in a unified manner at the level of the whole country. In the same interval, cultural operators who own a large number of cultural assets or who have a methodological and guidance role will provide the interoperability of the software systems used by them and will use hardware equipment with unitary functions.

8th operational objective. Creation of an integrated national system, which would allow creators and institutional users of intellectual creation to track the use of creations, and public authorities to track compliance with IP patrimonial rights

By the end of the first three years of the programming interval, it is anticipated that a framework adapted to the rapid changes in the field of technology and communication will be in place, so that unauthorized usage of artistic creations is reduced and creators, including those in the traditional culture sector, can check the way in which their creations are used and whether their IP patrimonial rights are respected. By the end of the programming interval, the existence of computer systems dedicated to tracking the use of artistic creations in the virtual environment is anticipated. Emerging technologies such as Artificial Intelligence, Blockchain and Big Data will be implemented.

9th operational objective. Introduction of the obligation for all cultural institutions to have high-speed Internet connections and to make all the contents available on-line

By the end of the first year of the programming interval, it is anticipated that the normative framework will be in place to introduce the obligation for all public cultural operators to have a high-speed Internet connection. Also, the existence of legislation requiring such institutions to digitally publish all cultural content, in accordance with Directive (EU) 2019/1024, is anticipated.

10th operational objective. Active use of artificial intelligence, Internet of Things - IoT, Big Data systems, Blockchain technology and other emerging technologies in the activity of cultural operators

By the end of the first three years of the programming interval, it is anticipated that the normative and administrative framework will be in place to require the use of advanced technologies of the information society in the activity of public and private cultural operators. Increased attention will be paid to those technologies that facilitate the transition from analogue to digital format, as well as the automation of repetitive processes, especially for cultural heritage holders, archives and libraries. From the standpoint of Blockchain technology in culture, its introduction creates a set of benefits ranging from the issue of IP rights, to better controlling and financially managing events, to an increase in the ability to stream or to monetize creations.

3rd SECTION

Description of options to solve the identified problem/problems

◆ The no-action option (option 1)

Starting from the premise that freedom of expression, including in terms of cultural expression, is absolutely guaranteed by the constitutional texts, it can be appreciated that a State intervention in the cultural sector would lead to a violation of the Constitution. On the other hand, also according to the Constitution, access to culture is guaranteed, under the conditions provided by law. A corroborated application of the constitutional texts leads to an approach characterized by minimal interventionism, at law level, possibly only in the sense in which cultural expressions do not violate other fundamental rights and constitutional provisions.

Under such a hypothesis, the ability of creators and cultural operators to adapt to society's demands and specifics is free from any form of coercion and intervention from the state. Citizens have access to culture to the extent of individual and collective choices and possibilities. The responsibility of the State remains limited to the formal obligations assumed by international treaties and conventions.

The lack of government intervention means that, by virtue of local autonomy, citizens have access to the culture that local public authorities can support and finance, and to the culture made available through funding programs. Consequently, both cultural creation and the preservation and promotion of cultural heritage have the features and ways of expression allowed by the creators', the public's and the public authorities' financial means. The use of new technologies in cultural creation and cultural consumption is the one allowed by access to the financial means necessary for them, therefore the lack of such access will preserve, respectively, lead to an increase of the already significant imbalances between communities and to a progressive decrease in cultural offer and consumption.

◆ Partial intervention option (option 2)

The variant that may offer the most benefits is one that combines government interventionism with the cultural market's ability to self-regulate and adapt to technological and social change. However, the national experience gained over the last 10 years or more demonstrates a limited capacity of the sector to self-regulate, including through the lack of involvement of regional and local authorities. The governmental level of intervention - by imposing minimum technological standards - can ease the advance of the cultural approach in the direction desired by this public policy.

This option implies a punctual intervention, limited in time and focused on the infrastructure and equipment necessary for the technological update of cultural operators and for (re)connecting all communities to the distribution networks of cultural products and services. The main component of this intervention is a government procurement program for hardware and software resources specific to emerging technologies. Secondly, national IT platforms are created that include models for the development of different types of software applications, offered as open licenses, for the management and digitalization of cultural heritage, the digitalization of business-client services, the development of cultural products and services.

In addition to these, additional measures are proposed, such as the creation of a mechanism for the selection and support of public or private cultural operators to form a national reference network in respect of future culture, with competences being distributed at both central and local levels.

The standardization of the minimum resources required for a high quality cultural act available to all citizens is especially useful for public cultural operators, who must fulfil constitutional obligations. For private cultural operators, standardization is particularly relevant in terms of

their ability to interact with public administrative systems and with the general public. A certain degree of standardization circumscribes the minimum acceptable level for defining the quality of life from a cultural perspective and facilitates the active participation of all citizens. Such an approach also leads to the optimization of available resources, and the standardization of channels and technologies offered by the most important international actors is obvious. Furthermore, the widespread existence of a particular technology, together with certain technical standards, leads to its use and, implicitly, to public education.

Equally, government intervention does not concern the concrete ways of cultural expression, nor the intrinsic characteristics of cultural creation. The interoperability of hardware, software and administrative systems is limited to technical aspects and does not represent an intrusive and disruptive intervention on artistic creation.

Partial intervention also ensures much wider access for audiences exposed to a risk of marginalization, with direct benefits in the areas of social functions and promoting diversity.

Last but not least, a more coherent distribution of responsibilities between the central and local levels, by ensuring standardized methodological

support, by creating excellence centres and shifting the level of expertise from the central to the local level is another direct benefit of this option.

◆ Total intervention option (option 3)

The option of maximum government intervention implies the transfer of all prerogatives related to the administration of the cultural act to the level of the central public authority. Local public authorities retain, in this case, only a limited set of prerogatives regarding, in particular, the day-to-day management of the interaction between creators and beneficiaries. All the needs of public or private cultural operators are met by the central public authority, through specific financial or non-financial mechanisms. Equally, the central public authority assumes a role as moderator of cultural expression forms, including the channels through which cultural expressions are disseminated to the public.

Avoiding an authoritarian approach, government intervention, through strict standardization, decides on the types of technologies and equipment to be used by cultural/creative operators. Equally, the Government decides on the qualifications and professional competences that a person must have in order to be considered a creator.

4th SECTION

Impact identification and assessment

4.1 The economic impact and the impact on the business environment

◆ Macroeconomic impact

For the predicted macroeconomic impact, we refer to CCSs' contribution to employment, respectively the added value of these sectors, which shows an upward trend. Estimates for Romania as per G20 average predict an increase in employment within CCSs with a stronger impact for large urban areas, which can be doubled by increased interventions for small urban and rural areas, that have significantly higher needs.¹

Form this sub-chapter's impact analysis, it is first of all observed that the 2015-2019 period demonstrates an upward trend of the CCS contribution to the GDP. This slow growth will continue under option 1. That is why the impact is very small. In options 2 and 3, sectors such as architecture, ICT, advertising, art retail, media, video and cinema benefit from additional opportunities, but note should be taken that option 3 will lead to a market distortion, to an artificial increase of prices and to an unhealthy competitive environment. Under option 1, the market will move out of inertia.

We have a special situation with regards to disproportions between regions/counties, where the total intervention of the state, through the application of the European solidarity principle, can lead to a horizontal readjustment of the contributing factors. There are also significant inequalities at the level of economic sectors. Aggressive centralized interventionism can lead to the elimination of these disparities, but only with consistent and lasting resources. Cohesion policies have not brought the expected results and disparities have increased.

◆ Impact on public investments

In this sub-chapter, competitiveness refers to the private and public environment, for example in the case of the performing arts, where the state is a favoured employer, as opposed to the private environment, where independent theatre and film production faces difficulties regarding consumption and access to the market. The impact in this case is given by the level of intervention in the sense of encouraging the free market, through non-intervention, as opposed to statist intervention. The lack of balance between private and public employees in CCSs, from a numeric and value standpoint, is a defining factor. The free market demonstrates a greater increase in respect to the qualification of human resources, as it is centred on the quality-price ratio. Thus, in this sub-chapter, a mix of state contribution is a balanced solution; any other intervention will ultimately lead to a state monopoly, with direct negative effects on the quality of the cultural act.

The degree of investments in the CCSs had a positive evolution between 2011 and 2020. Average annual growth was 8.7%.²

The general trend in the last two decades has been to increase the value of the expenses made by the central and local public authorities in the cultural sector and to increase the frequency of the number of funding sessions organized by the local public authorities and, implicitly, to increase the number of financed projects. On the other hand, the share of state budget expenses that were allocated to the Ministry of Culture had a constant decrease in the period 2017-2020, from 0.41% to 0.18%. There are important gaps at the level of most counties regarding the funding of culture in the rural environment compared to the urban

¹ <https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-G20-Culture-July-2021.pdf>.

² https://www.umpcultura.ro/Files/rezultate-ssdc/Analiza%20functionala_complet_07.22.pdf - page 508.

environment, to the disadvantage of the rural environment, and these gaps are more significant in the southern part of the country.³

◆ **Impact on the competitive environment and the field of state aids**

Partial and full intervention options bring benefits in this case, under the 1st specific objective's conditions. Both recruitment companies and the training market will benefit from the intervention, by stimulating competitiveness, creating a more appropriate business environment that addresses current needs. Monopoly is avoided under the partial intervention option by differentiating the levels of funding (central/regional/local), but also by the existence of varied programs (geographical and sectoral cultural) that allow access to the most varied service providers. Labor productivity registered a substantial increase in the period 2011-2020.⁴ On the other hand, there are significant differences over CCSs in terms of productivity.⁵

◆ **Impact on the business environment**

In the non-intervention option, the market proves that human resources are systemically unable to create new standards and skills, and in this case the state, as an intervener, can have a major impact. Intervention is absolutely necessary, and only its levels are different: highly centralized intervention ignores the private environment, with obvious negative effects, while the partial option foresees a balance that brings added value.

The partial intervention option is consistent with the third reform within the tourism-culture section of the National Recovery and Resilience Plan (PNRR).⁶

◆ **Impact on small and medium-sized enterprises**

This impact mainly relates to good management of resource productivity efficiency. Standardization is a guarantee of quality, inside the limits of a balance between the various factors involved. For the SME sector, option 1 has a neutral impact, because the

sector has its own dynamics. In contrast, option 3 would have a maximum negative impact, because it completely denies the contribution of the sector to the fulfilment of their operational objectives. Partial intervention leads to a good management of this sub-chapter, in accordance with the reforms included in the PNRR.

The general trend in the last two decades has been to increase the amount of expenses made by central and local public authorities in the cultural sector, although they are still below the European average. The very large differences between urban and rural areas with regards to the funding of CCSs, both in terms of expenses allocated to the cultural sector per inhabitant and as a percentage of total expenditure, are reflected in deepened gaps and in the lack of access to the cultural offer of the rural population. The funding proposed by this public policy is part of an integrated program for the implementation of public and private funding programs and initiatives, which includes the level of the European Union and other international bodies.⁷

◆ **Impact on public services provided by central and local public administration institutions**

Under option 1, non-intervention does not provide relevant benefits, even if, in theory, it can be seen as an advantage for resource allocation. The other options, although they are consuming financial resources, they also bring clear benefits in favour of quality. By creating procedures and standards, the state exclusively undertakes additional tasks for its own employees, but it also raises the standards in the human resources market. According to the “Analysis of the current cultural ecosystem situation”, the reform of the labour market creates a sector authority, which validates the new skills and also offers guarantees in respect of their preservation. Both intervention solutions affect the authorities both by increasing their powers and by increasing their level of responsibility.

◆ **Amount of economic benefits**

The private sector in the cultural sector should operate on the basis of supply and demand. Non-intervention would maintain a status quo that does

3 *Id.*, pages 648-649.

4 *Id.*, page 502.

5 *Id.*, page 504.

6 *Id.*, page 116.

7 *Id.*, pages 647-648.

not bring benefits in the context of the 1st specific objective. The statist intervention in the case of option 3 leaves little room for manoeuvre to the free market. Funding culture is not about making economic gains, but about increasing the quality of life.

◆ **Amount of economic costs**

The gradual transition to the digital environment automatically leads to lower costs for the beneficiary. Diversifying the options for production and distribution of cultural products and services leads to lower aggregate costs than maintaining an inflexible model.

4.2 Budgetary and financial impact

Under the interventionist options, the budgetary impact is major, as opposed to option 1. The latter, although it has no direct budgetary impact, due to the lack of interventions, it will still have a negative impact by maintaining the existing gaps, with effects in slowing down development in all sectors of the economy. After meeting the objectives, the costs will only be felt at administration level. However, under option 2, the costs are evenly distributed, without a significant impact on the central budget. Budgetary consequences at central and local level are important in the short term, with a steep decline in the long term. The generated income will be an indirect one and it can be highlighted through the tools used by the OECD for the impact of culture.

4.3 Social impact

◆ **Impact on identified target groups**

Impact will be positive for the employees of cultural and creative operators. Non-intervention would mean keeping the current state - the lack of digital skills of the staff in cultural organizations

and the lack of a national technological system that requires cultural operators to use the technologies of the information society.⁸

The creation of new jobs will be facilitated, especially for technological service providers, while cultural operators and creators will have to adapt to an increasingly competitive labour market, from the perspective of digitalization as well. In respect to cultural operators’ staff, both low technological literacy and limited technological resources deprive these employees of opportunities to increase their performance. In the case of organizations holding cultural heritage, a low technologization prevents both the preservation of such heritage and its enhancement. In the case of organizations that create cultural products and services, the technological gap between them and their competitors enlarges the distance from international creators, who are better prepared and adapted to an increasingly competitive cultural market. In their case, the lack of a system containing and enforcing the use of new technologies prevents decisions that lead to the modernization of cultural operators and to more flexible interactions with them.⁹ Option 2 will have beneficial effects on the citizens’ participation in cultural events or on their access to cultural resources. Access to culture means both access to cultural products and services themselves¹⁰, as well as the existence of administrative and technical systems aiming to remove access barriers and usage costs.¹¹

◆ **Impact on vulnerable groups as defined by art. 6, letter p) of the Social Assistance Law no. 292/2011, as subsequently amended**

The intervention will not adversely affect equal access to goods and services and will not have a direct impact on vulnerable groups. Partial and full intervention options can bring benefits through wider access to cultural products and services. Vulnerable groups will also benefit, indirectly,

8 A clear European direction states: “The COVID-19 outbreak has underlined the critical importance of digital access to cultural heritage. At a time when people seek to remain closer together while staying physically apart, cultural heritage organisations across Europe have risen to the challenge. Europe already plays a leading role in digital cultural heritage and has the potential to forge ahead with new technologies such as artificial intelligence and machine learning based on humanistic and ethical principles. Now we must work together to accelerate and further improve this digital transformation”. (https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2020/07/2020_RO_-EUROPEAN_HERITAGE_ALLIANCE_MANIFESTO.pdf).

9 There will be no conclusive specific negative consequences for the conduct of economic activities by the above-mentioned groups. The generated investments will facilitate the creation of new jobs. Non-intervention implies keeping the current state regarding citizens’ participation in cultural events or their access to cultural resources, access which is already limited especially in small urban and rural areas. The creation of fixed and mobile infrastructure for broadband Internet access and the provision of the above-mentioned equipment will improve the conditions for carrying out economic activities.

10 <https://www.edu.ro/sites/default/files/SMART.Edu%20-%20document%20consultare.pdf>.

11 https://www.zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/8523/1/1800081995_0.pdf.

from the advantages of new investments and technologies, and from easier access to information on some problems arising from the cultural issues. The newly created cultural infrastructure will also be able to provide social services for vulnerable groups. The measures will contribute to informing the public about the issues that the cultural sector is facing, and not only that. The full digitalization of cultural operators will contribute to a general increase in the capacity to inform the public.

◆ Impact on social services

The impact will be indirectly positive by increasing the use of new technologies. Access to technology will have positive indirect effects on services in terms of quality and equal access, as well as on the funding, organization or access to social, health and care services. Non-intervention means maintaining the status quo. The partial intervention will have positive effects on social services, indirectly, through the already mentioned aspects. Partial and full intervention options can indirectly bring benefits through greater access to equipment and technologies.

4.4 Impact on the environment

The widespread use of new technologies has a controversial impact on the environment. More technology means more equipment that relies on scarce resources for its production and that contributes to increased electricity consumption. On the other hand, the use of new technologies in the field of bureaucratic systems reduces working times and the use of traditional resources. Thus, choosing the partial option is preferable, given that it still maintains a balance in terms of environmental impact.

◆ Impact on the use of natural resources

In terms of the targeted environmental impact, one starts from the reality that, in Romania, the convergence of culture and sustainable development remains a goal, with minor actual results in comparison to the real development

possibilities.¹²

The development of emerging and experimental technological skills for cultural operators' employees and creators will reassess the use of natural resources in making consumption decisions, both from the standpoint of the sustainability of the general cultural activity and from the standpoint of sustainability principles. In this context, the lack of intervention will preserve the current state of ignorance, while a total intervention will be burdened by implementation inertia that generates slow evolution, and it will not be very efficient in the spectrum of intelligent use of natural resources. The partial option, which can capitalize on the mandatory retrofitting process, under reliable and adequate mechanisms, becomes more easily attainable. Implicitly, current technological solutions have a higher degree of compliance with environmental and energy efficiency norms.

Centralized intervention is beneficial, it implies environmental criteria in accordance with national and European norms. The partial option brings contributions in specific segments - reduction of the number of reproductions on material support, easy access for the public, reduction of repeated or poorly justified mobilities, optimization of material and energy consumption of cultural settlements through automation processes and temporal planning of the current activities, a fact that can be understood from this impact assessment.

The energy consumption required for the digitalization process at the level of an implementation unit (museum, library, gallery, performance hall, etc.) can be provided by alternative sources (photovoltaic panel batteries) of small/medium capacity

◆ Impact on protected species, natural habitats, protected areas and landscapes

Cultural activities, in their manifestation diversity, have a minimal impact on protected species, natural habitats, protected areas and landscapes. This is reflected both in group actions, taking place outdoors, but also in fixed or temporary locations of cultural objectives. The aspects of creative intrusion into the natural environment (fine arts, photography, etc.) or special effects

¹² Romania's National Sustainable Development Strategy 2030 (SNDDR 2030), adopted under Government Decision no. 877/2018, the 2030 Agenda for Sustainable Development and the EU's strategic documents for development in the period 2022-2030.

(sound, light, vibrations, electromagnetic waves, gas emissions) should not be neglected. Another aspect that generates interventions in nature are the processes of extracting the raw materials needed in the creation/production process (stone, clay, pigments, wood, etc.).

Under this subchapter, the targeted aspects highlight an insignificant difference between non-intervention and state intervention, supported by the inoperability of global constraints on the artistic act. Partial intervention in increasing the degree of qualification and awareness of human resources is beneficial, being able to generate positive effects in the short and medium term with regards to this impact element.

If non-intervention and total intervention have a somewhat neutral effect, partial intervention contributes to the judicious organization of sites, avoiding technical solutions that can generate negative effects on species and flora. For the success of the intervention, option 2 implies an increase in the degree of responsibility of the involved factors, both in respect of authorities and of the cultural unit beneficiaries.

◆ Impact on environment quality

The expected outcomes of the studied intervention options indicate net benefits in favour of the partial option in comparison to the full intervention option. A specific, dedicated intervention creates the right conditions for an evaluation of the new facilities, the cultural products and services offered, and from the standpoint of the impact on environment quality. The introduction of simplified financial and non-financial/legal mechanisms directly facilitates the development of concrete actions in the field of environmental quality, by increasing the responsiveness of the cultural sector to the current environmental requirements and norms, which are in a real effervescence of legislative compliance. For the cultural sector, partial intervention can induce a consistent positive impact, by promoting new concepts of operation and development, with positive results both from a sustainability standpoint, but also from an economic efficiency standpoint.

5th SECTION

Methodology for preliminary impact assessment /option selection

Among the above-mentioned options, the second option was selected, as it offers a balance between centralized government intervention, the autonomy of local public authorities and the self-regulation of the Cultural and Creative Sectors. Through this option, CCSs are recognized as an active and highly relevant part of society and economy, with an important role in supporting technological development.

The option of limited and targeted government intervention allows for the optimization of the use of existing resources and the application of the subsidiarity principle in public intervention. This option also creates the right conditions for a better collaboration between the public and private culture sub-sectors, particularly by improving the use by the creators and the general public of the infrastructure owned by public cultural operators, given that they use resources obtained through the contribution to all citizens.

The proposed actions aim at:

- a) Improving the existing regulatory framework, namely the creation of new legislation to facilitate the introduction and use of new technologies in the cultural sector;
- b) Making major government investments in the technological sector, which will provide a significant boost to the cultural sector, with systemic effects on all Cultural and Creative Sectors. These investments target new technologies and process automation, as well as the creation of eight regional performance centres made up of reference organizations;
- c) Optimizing the use of existing resources, especially those owned by public cultural institutions, including through cooperation between them and private cultural operators;
- d) Digitization and rapid digitalization of public

cultural institutions, through the implementation of current software systems, consistent at national level;

- e) Strengthening the self-regulatory capacity of CCSs, including through the creation of a national network of technologically relevant reference organizations;
- f) Improving the ability to track the use of creative works, both by authors and by public authorities, so that it is possible to levy taxes on the economic exploitation of creations and to verify the compliance with creators' IP rights.
- g) Creating mechanisms that allow local public authorities to increase their support of CCSs, both from the perspective of public institutions and from the perspective of private cultural operators and creators;
- h) Developing the technological skills of public cultural institutions' employees and professionalizing the activities of these institutions from the perspective of using the new technologies of the information society.

The proposed measures describe a government intervention that complies with and applies the principles of subsidiarity and proportionality, combining direct interventions with the creation of legal, financial and administrative mechanisms and systems to facilitate cultural creation, valorisation and widespread communication of cultural heritage. The application of the measures described herein will also lead to a reduction in energy consumption and an increase in the use of energy from renewable resources, designed for local use. The proposed measures are targeted and aim at those areas of intervention that can offer the most important benefits for the entire society, ultimately aiming at the citizens.

6th SECTION

Public consultation report

Following the public consultation, an observation was formulated by an individual citizen. This observation was general and concerned aspects related to the implementation of the public policy, and not to its content. The formulation and content of the observation did not allow its integration into the final document.

7th SECTION

Annex - Action plan

1st operational objective. Accelerated professionalization of the existing staff and recruitment of new employees in the public system by prioritizing ICT-specific skills and abilities, in the period 2023-2026

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Legislative initiative for the modification of the current education law	Government Parliament Ministry of Culture Ministry of Education	2023-2026	Prepared and adopted normative acts	Drawn-up and approved draft law	As per the law	
Modification of the occupational standards related to the "culture occupational family"	Ministry of Culture Ministry of Education	2023-2026	At least 10 modified occupational standards	Internal analysis Official documents	During implementation	

Elaboration of a good practice guide regarding the legislation specific to each CCS in order to improve the level of performance in the ICT sector	National Heritage Institute (INP)	2023-2026	1 good practice guide	Documentary materials Reports Internal analysis	During implementation	50,000
Establishing a national ICT training program for the cultural sector	Government Ministry of Culture Ministry of Finance Ministry of Communications and Information Society Ministry of Development, Public Works and Administration	2023-2026	- 1 legislative initiative to implement the Program - 2 strategic programming documents - Project tenders	Strategic programming documents Background and implementation documents	During implementation	1,000,000
Accelerated professionalization of the existing staff in the public cultural system	Government Ministry of Culture Central and local public authorities Public cultural institutions	2023-2026	Every currently employed member of the personnel working in the public cultural system will undergo at least one professional training program, including on-the-job training	Number of professional training programs Number of beneficiaries Internal analysis and reports	During implementation	1,000,000

2nd operational objective. Development of sectoral standards for communication, dissemination and addressability, in the first three years of implementation

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Identification of relevant actors and setting-up databases	Ministry of Culture	2023-2026	Databases	Collected items Internal analysis and documents	During implementation	100,000
Establishment and operation of at least 10 think-tanks organized at regional and inter-sectoral level	Ministry of Culture	2023-2026	At least 5 developed and adopted communication, dissemination and addressability standards At least 10 operational discussion frameworks	Number of specialists involved in the activity Analysis and forecasts Internal analysis and documents	During implementation	50,000

3rd operational objective. Creation of a national network of reference cultural organizations for the development of competences and models of action in all areas of CCS, in the first two years of the programming interval.

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Identification of relevant operators and setting-up databases	Ministry of Culture	2023-2025	Databases	Collected items Internal analysis and documents Number of operators involved in the activity Communication Internal documents	During implementation	100,000

Creation of a normative framework that will establish the excellence standards for reference cultural organizations, the support they can receive and the activities they can carry out	Ministry of Culture	2023-2025	2 developed and approved legislative initiatives dedicated to the excellence standard	Analysis and evaluation documents Legislative documents Approved normative acts	During implementation	
Creation of 8 performance centres for skill development and action models	Ministry of Culture Local public authorities	2023-2025	8 functional performance centres	Specific operation and establishment documents Specific work documents Activity and progress reports	During implementation	1,000,000
Defining the performance standards for all CCSSs.	Ministry of Culture Reference cultural organizations	2023-2025	At least 10 developed and approved performance standards	Internal analysis Development and approval documents	During implementation	50,000

4th operational objective. Implementation of a government procurement program to furnish contemporary information technology equipment to cultural operators, during the programming interval

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Creation of minimum standards in respect of technical specifications, quality and quantity for equipment	National Heritage Institute (INP)	2023-2024	3 standardization sets of technical, quality and quantity specifications for ICT activities	Evaluation analysis and reports Documentation and research Consultation at sector level	During implementation	50,000
Creation of a national technological infrastructure inventory system	National Heritage Institute (INP)	2023-2024	National technological infrastructure inventory system Current information infrastructure Databases	Information equipment and programs Collected and processed items Internal analysis and evaluation	During implementation	500,000
Creation of the normative framework for the establishment of a ICT funding program for cultural operators	Government Ministry of Culture Ministry of Communications and Information Society National Heritage Institute (INP)	2023-2024	At least 2 developed and approved legislative initiatives	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	

5th operational objective. Development and implementation of a national digital repository for digitized cultural heritage, including the heritage in ecclesiastical and local authority historical archives, by the end of the programming interval

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Completion of the E-culture project and its operation throughout the implementation period	Ministry of Culture National Heritage Institute (INP)	2023-2027	National digital repository	Number of collected and processed items Number of functional information equipment and programs Number of involved specialists	During implementation	1,000,000
Amending the laws regulating all the CCSS to introduce the obligation to digitize cultural heritage information	Parliament Government Ministry of Culture Public and private operators	2023-2027	Public consultation on legislative initiatives At least 5 completed and approved normative acts	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	
National procurement program for the technologies necessary for the owners of heritage and information	Government Ministry of Culture Public and private operators	2023-2027	1 legislative initiative to implement the Program 2 strategic programming documents Project tenders	Strategic programming documents Background and implementation documents Projects	During implementation	10,000,000

6th operational objective. The use of the fixed infrastructure of public cultural operators as experimental spaces for new technologies, places where the public can get acquainted with new forms of ICT expression

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Amending the laws regulating all the CCSs to allow the use of public cultural institutions' infrastructure by private cultural operators, by creators and by the public, for experimentation and research activities, with the use of new technologies	Parliament Government Ministry of Culture Public and private operators	2023-2025	Public consultation on legislative initiatives At least 5 amended and approved normative acts	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	10,000
Establishment of at least 10 pilot centres to ensure the access of private cultural operators, of creators and of the public to experimentation and research activities, with the use of new technologies	Ministry of Culture Public county and local authorities Public and private operators	2023-2025	10 established pilot access centres Public communication	Inter-institutional communication documents Number of involved institutions and specialists Number of beneficiaries and the implementation period	During implementation	1,000,000
Running at least 6 national information and promotion campaigns	Ministry of Culture Public county and local authorities Public and private operators	2023-2025	Number of carried out information campaigns	Database with involved media operators Communication documents Internal analysis and documents	During implementation	50,000

7th operational objective. Facilitating the acquisition of technological equipment to ensure the interoperability and scalability of hardware and software components at national level

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Amending the laws regulating the CCSS to allow the technological compatibility of cultural operators, especially those in the cultural heritage sector, archives and libraries, so that the inventory and communication of cultural assets can be carried out in a unified manner at the level of the whole country	Parliament Government Ministry of Culture Public cultural institutions Public and private operators	2023-2030	Public consultation on legislative initiatives At least 5 completed and approved normative acts	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	

8th operational objective. Creation of an integrated national system, which would allow creators and institutional users of intellectual creation to track the use of creations, and public authorities to track compliance with IP patrimonial rights

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Conducting an analysis to identify changes in the area of technology and information	Parliament Government Ministry of Culture Public cultural institutions Public and private operators	2023-2027	Databases	Collected items Internal analysis and documents	During implementation	50,000

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Amending the IP rights law	Parliament Government Ministry of Culture	2023-2027	Public consultation on legislative initiatives 1 completed and approved normative act	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	10,000
Approval and establishment of a national data collection program	Parliament Government Ministry of Culture Public cultural institutions Public and private operators	2023-2027	1 legislative initiative to implement the Program 2 strategic programming documents Project tenders	Strategic programming documents Background and implementation documents Projects	During implementation	500,000

9th operational objective. Introduction of the obligation for all cultural institutions to have high-speed Internet connections and to make all the contents available on-line

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Amending the laws regulating all the CCSs to introduce the obligation to have a high-speed Internet connection	Parliament Government Ministry of Culture	2023-2024	Public consultation on legislative initiatives At least 5 completed and approved normative acts	Development and approval documents Internal analysis and reports Inter-institutional communication documents	During implementation	

Approval and establishment of a national program to introduce high-speed Internet access for all cultural operators	Government Ministry of Culture Local public authorities	2023-2024	1 legislative initiative to implement the Program 2 strategic programming documents Project tenders	Strategic programming documents Background and implementation documents Projects	During implementation	10,000,000
---	---	-----------	---	--	-----------------------	------------

10th operational objective. Active use of artificial intelligence, Internet of Things - IoT, Big Data systems, Blockchain technology and other emerging technologies in the activity of cultural operators

Actions	Institutions	Implementation periods	Results	Indicators	Evaluation stages	Budget (EUR)
Approval and establishment of a national program to facilitate the transition from analogue to digital format, as well as the automation of repetitive processes, especially for cultural heritage holders, archives and libraries	Government Ministry of Culture	2023-2027	1 legislative initiative to implement the Program 2 strategic programming documents Project tenders	Strategic programming documents Background and implementation documents Projects	During implementation	50,000,000

Post-adoption measures

1. Approval of a national investment program for technological equipment destined to public cultural institutions and private cultural operators - deadline 2025.
2. Approval of some measures in the field of IP rights and related financial-fiscal measures - deadline 2024.
3. Use of the infrastructure owned by public cultural institutions by private cultural operators, creators and the public - deadline 2024.
4. Approval of the multi-annual funding program and non-financial mechanisms to support private investments in technological infrastructure - deadline 2024.
5. Open source use of data and cultural contents created by public cultural institutions - deadline 2025.
6. Establishment of territorial centres for research and technological transfer in the cultural sector - deadline 2024.
7. Establishing a national professional training program for public institutions' employees, oriented towards the technology of the future - deadline 2023.
8. Establishing the minimum professional standards required for public cultural institutions' employees with regard to ICT technology - deadline 2023.
9. Establishment of a national cloud-type repository for the preservation of memory and contemporary creation - deadline 2024.
10. The inclusion of Blockchain-type technologies in the on-line monitoring of authorship - deadline 2025.
11. The obligation to grant the universal right of access to high-speed wireless Internet in public cultural institutions - deadline 2024.
12. The establishment of a national financial program to encourage the experimentation of new technologies in public cultural institutions and the establishment of technological incubators specific to culture and art - deadline 2024.

Considering the proposed actions, for the implementation of the public policy it is necessary to create new administrative mechanisms, which would allow the integration of new technologies in the daily activities of organizations. It is necessary for the Ministry of Culture to develop and publish instructions and good practice guides. It is also necessary to formalize collaboration agreements with the associative structures of local public authorities, in order to facilitate meetings with the representatives of these authorities.

In respect to non-legislative measures as well, it is necessary to carry out a national information campaign for the entire program duration. In this information campaign, the new ways of financial and non-financial support destined to organizations and individuals will be presented.

In order to monitor the implementation, it is necessary to update the tools and mechanisms for the collection of statistical information. The current tools have a very high degree of generality, and they do not allow finding out about the equipment or infrastructure typology, nor about cultural products and services, especially those related to the digital universe. Collection tools and mechanisms will provide detailed, credible and relevant information. Also, for individuals, it is necessary to find out information about certain details such as: age, gender, ethnicity, occupation, income, level of education, place of activity or where they live.

"Future Culture" Public Policy

The evaluation of the implementation is carried out by means of the following indicators:

- the number of organizations involved in the policy implementation process;
- the number of funding beneficiaries and their typology;
- the number of purchased and installed pieces of equipment and their type;
- the number of beneficiaries of cultural products and services distributed through digital methods and their typology;
- the number of cultural products and services created using digital tools;
- the number of people who benefited from training/professional training;
- the number of newly established/modified organizations and their typology;
- the number and type of amended or newly created legislative acts;
- the number and type of created textbooks, methodologies, analyses and databases.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Titlul proiectului: **VIZIUNE STRATEGICĂ ȘI COERENTĂ PENTRU SECTORUL CULTURAL**

Codul proiectului: **SIPOCA 709 / MySMIS2014+: 129541**

Editorul proiectului: **Ministerul Culturii prin Unitatea de Management a Proiectului**

Data publicării: **octombrie 2023**

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit